

Onderwijsmonitor Nijmegen 2002

mei 2003

Gemeente Nijmegen, afd. Onderzoek & Statistiek

Inhoudsopgave

1	Samenvattend beeld	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Voorschoolse periode (hfdst. 3)	3
1.3	Primair onderwijs (hfdst. 4)	5
1.4	Voortgezet onderwijs (hfdst. 5)	7
1.5	MBO en Educatie (hfdst. 6)	9
1.6	Hbo en universiteit (hfdst. 7)	9
2	Opzet en uitvoering van de monitor	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Uitgangspunten voor de onderwijsmonitor Nijmegen	12
2.3	De belangrijkste beleidskaders voor het onderwijs	13
2.4	Onderwerpen van de eerste onderwijsmonitor	13
2.5	De gegevensinzameling	15
2.6	Controle op volledigheid van monitor gegevens vo	16
3	Kinderopvang	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Soorten opvangvoorzieningen voor kinderen van 0-3 jaar	17
3.3	Kinderdagverblijven en halve dagopvang	17
3.4	Peuterspeelzalen	18
3.5	Te verzamelen gegevens kinderopvang bij volgende gelegenheid	20
4	Primair onderwijs	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Scholen en leerlingen in het primair onderwijs	21
4.3	Deelname aan bo, sbo en overig so	22
4.4	Etnische groepen en gewichten in het basisonderwijs	23
4.5	Scholen en leerlingen basisonderwijs	26
4.6	Wijken en leerlingen basisonderwijs	28
4.7	Indicatoren om achterstand te meten	30
4.8	Verzuim in het primair onderwijs	38
5	Voortgezet onderwijs	41
5.1	Inleiding	41
5.2	De onderwijssoorten	41

5.3	De vo scholen en de leerlingaantallen	42
5.4	De vso scholen en de leerlingaantallen	43
5.5	Binnenleerlingen en buitenleerlingen	43
5.6	Deelname aan projecten	45
5.7	De verhouding jongens en meisjes en het aandeel cumi-leerlingen	45
5.8	Etnische groepen	46
5.9	Indicatoren om achterstand te meten	48
5.10	Verzuim in het voortgezet onderwijs	53
6	Middelbaar beroepsonderwijs en Educatie	55
6.1	Inleiding	55
6.2	Soorten opleidingen mbo	55
6.3	Aantallen leerlingen mbo en deelname aan mbo door 17-22 jarigen	56
6.4	Educatie	59
6.5	Aantallen deelnemers educatie	60
7	Hoger beroepsonderwijs en universiteit	63
7.1	Inleiding	63
7.2	Aantallen studenten	63
8	Bijlage : tabellen	67

1 Samenvattend beeld

1.1 Inleiding

Op basis van de diverse hoofdstukken van deze onderwijsmonitor geven we in dit hoofdstuk een samenvattend beeld van het onderwijs in Nijmegen. Hoofdstuk 2 bevat de verantwoording van de opzet van de monitor. Daar geven we aan, dat deze eerste monitor te beschouwen is als een pilot die we de komende jaren verder zullen ontwikkelen.

Over onderwijs en jeugd bestaan in Nijmegen diverse informatiebronnen. De Open wijk scholen monitor, het Jaarverslag leerplicht en RMC-rapportage¹ hebben betrekking hebben op bepaalde aspecten van het onderwijs. In de jeugdmonitor staan het welzijn en de leefwereld van jongeren centraal en in de GGD monitor wordt met name ingegaan op gezondheid en gezond gedrag. In beide monitoren komen ook aspecten van onderwijs aan bod. De onderwijsmonitor richt zich expliciet op het gehele onderwijsterrein.

Onderstaande paragrafen geven per hoofdstuk een puntsgewijze samenvatting van de bevindingen.

Op diverse plaatsen geeft de monitor gebiedsspecifieke informatie. Op de volgende bladzijde staat de kaart met de Nijmeegse stadsdelen en wijken.

1.2 Voorschoolse periode (hfdst. 3)

Een van de doelen van het onderwijsachterstandenbeleid is de verbetering van de startcondities van kinderen met verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand bij binnenkomst in de basisschool. In dit kader dient een onderwijsmonitor in te gaan op voorschoolse voorzieningen.

Deelnamepercentages

De deelname door 0-3 jarigen aan kinderdagverblijf en halve dagopvang is per oktober 2002 naar raming 24%. Deelname door 2-3 jarigen aan de peuterspeelzaal is op dat moment 50% (over het gehele jaar bezien is het deelnamepercentage 57%).

Dagopvang

In 2001 telt Nijmegen 27 kinderdagverblijven en vier voorzieningen voor halve dagopvang. De kinderdagverblijven zijn niet gelijkmatig over de stad verspreid. De cijfers over het gebruik van kinderdagverblijven per stadsdeel of per wijk zijn niet compleet.

Peuterspeelzalen

In 2001 heeft Nijmegen 43 peuterspeelzalen. Op een deel van de peuterspeelzalen, zogenaamde intensieve peuterspeelzalen, worden kinderen met een ontwikkelingsachterstand extra begeleid.

De peuterspeelzalen zijn goed verspreid over de stad. Het gebruik van de peuterspeelzaal varieert per gebied. In een aantal gebieden waar relatief veel

¹ RMC is de afkorting voor Regionale Meld- en Coördinatie functie Voortijdig Schoolverlaten. RMC's zijn ingesteld om te komen tot een regionaal sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten.

basisschoolleerlingen met een verhoogd risico op leerachterstand wonen, is het gebruik hoger dan 50%. In Oud-West is de deelname 56%, in Neerbosch-Oost 57%, in Hatert 53%, in Grootstal 55%, in Dukenburg 53% en in Lindenholt 69%.

Voor de totale stad is er sprake van enige mate van onderbezetting. Er zijn echter ook peuterspeelzalen waarvoor een wachtlijst is.

Allochtone kinderen maken minder gebruik van de peuterspeelzaal dan autochtonen.

Kaart Stadsdelen en Wijken Nijmegen

1.3 Primair onderwijs (hfdst. 4)

Verdeling leerlingen over onderwijssoorten

De verdeling van in Nijmegen woonachtige leerlingen (binnenleerlingen) over de drie onderwijssoorten is als volgt:

- = basisonderwijs (bo): 94,5%
- = speciaal basisonderwijs (sbo): 4%
- = speciaal onderwijs (so): 1,4%.

De landelijke verdeling is 95,0%, 3,2% en 1,9%. Het is gewenst om ook informatie te hebben over de aantallen voor sbo geïndiceerde leerlingen die nog in het basisonderwijs zitten. In deze monitor zijn deze gegevens nog niet beschikbaar.

Aandeel allochtone leerlingen

Iets meer dan een kwart van de basisschoolleerlingen in Nijmegen is niet-westers allochtoon. Het percentage niet-westerse allochtone leerlingen is in Oud-West, Nieuw-West en Dukenburg aanzienlijk hoger dan het stadsgemiddelde. In Oud-West en Nieuw-West wonen veel Turkse en Marokkaanse leerlingen.

Aandeel "gewichtisleerlingen"

Voor de leerlingen met een verhoogd risico op onderwijsachterstanden ontvangen basisscholen extra formatie, de zogenaamde gewichtenformatie. Leerlingen krijgen een gewicht toegekend op basis van de opleiding van de ouders en de etniciteit. In 2001-2002 heeft 30% van de basisschoolleerlingen in Nijmegen een gewichtsfactor groter dan 1.00.

Het aandeel gewichtenleerlingen (1,25 t/m 1,9 leerlingen) in Nijmegen is vanaf het schooljaar 94-95 met ruim 10% afgenomen. Hierbij hoort wel de kanttekening, dat de criteria voor de 1,25 leerlingen in 1997 zijn aangescherpt. Vanaf het schooljaar 96-97 neemt het aandeel 1,25 leerlingen jaarlijks sterk af. Het aandeel 1,9 leerlingen neemt bijna jaarlijks licht toe.

Stadsdelen waar een bovengemiddeld aantal gewichtisleerlingen naar school gaan zijn Oud-West, Nieuw-West, Zuidrand en Dukenburg. Een zeer opvallende positie neemt het stadsdeel Oud-West in met 91,6% gewichtisleerlingen.

Omvang basisscholen

Tussen de basisscholen doen zich grote verschillen voor in omvang. Scholen met veel leerlingen zijn de Jenaplanscholen en de Montessorischolen. De Islamitische school valt op vanwege zijn klein aantal leerlingen.

Voedingsgebieden

Ongeveer de helft van de basisscholen betreft zijn leerlingen voor ten minste 70% uit de eigen wijk, dat wil zeggen uit de wijk waar de school gevestigd is. De Jenaplanscholen en de Montessorischolen hebben een veel groter voedingsgebied dan de wijk waar de school ligt. Het percentage leerlingen van deze scholen afkomstig uit de eigen wijk is over het algemeen klein. Een tweetal scholen heeft de regio als voedingsgebied.

Verschillen naar aandeel allochtone leerlingen, gewichtisleerlingen en leerlingen uit eigen wijk

Het aandeel niet-westerse allochtone leerlingen op de scholen varieert sterk.

Van de 41 scholen hebben zeven scholen een percentage niet-westerse allochtone leerlingen hoger dan 50%.

Tussen de scholen doen zich grote verschillen voor in de samenstelling van de schoolpopulatie naar leerlinggewicht. Van de 41 scholen hebben 13 scholen een percentage gewichtleerlingen hoger dan 50%.

Bijna 60 % van de leerlingen bezoekt basisonderwijs in de eigen wijk. Er treden grote verschillen op tussen de wijken. De niet-westerse allochtone leerlingen bezoeken vaker een school in de eigen wijk dan de Nederlandse + westerse allochtone leerlingen. Voor de gehele stad bedraagt het verschil 10%. Met name in wijken met relatief veel niet-westerse allochtone leerlingen bezoeken de allochtone leerlingen vaker een school in de eigen wijk.

Wanneer we het percentage allochtone leerlingen in een wijk vergelijken met het percentage allochtone leerlingen op de daar gevestigde school of scholen, verkrijgen we een idee van de mate waarin een schoolpopulatie een afspiegeling vormt van de wijkpopulatie. Van de 19 scholen die 70 % of meer van de leerlingen hebben uit de wijk waarin de school ligt, blijkt dat 11 scholen meer allochtone leerlingen hebben dan op basis van de wijksamenstelling verwacht kan worden. Bij vier scholen gaat het om een verschil van 10 % of meer. Opvallend zijn soms ook de verschillen in samenstelling tussen de scholen die in dezelfde wijk liggen.

Vertraging

Het aandeel leerlingen dat gezien hun leeftijd vertraging oploopt in het basisonderwijs bedraagt in het schooljaar 01-02 3,9%.

Het aandeel vertraagde leerlingen is bij allochtone leerlingen aanmerkelijk hoger dan bij de autochtone. Het aandeel vertraagde leerlingen bij de 1,00 gewichtleerlingen is 2,0%, bij de leerlingen met gewicht 1,25 5,7% en bij de 1,90 leerlingen 10,1%.

Citoscores en schooladviezen; verschillen naar groepen en gebieden

Nijmegen scoort op de cito-toets in een reeks van jaren hoger dan het Nederlandse gemiddelde. In het schooljaar 00-01 is de score van Nijmegen 535,9 en van Nederland 534,9.

Tussen de stadsdelen doen zich aanzienlijke verschillen voor in scores. Met name de score van Oud-West is laag: 530,1. Een leerling met een score tot 530 is toelaatbaar in vmbo-g en lagere onderwijstypen

De verschillen in schooladviezen tussen de stadsdelen sluiten aan bij de gevonden verschillen in cito-scores.

De verschillen in cito-scores tussen etnische groepen zijn groot. De scores van overige niet-westerse allochtone leerlingen zijn lager dan de scores van Nederlandse + westerse allochtone leerlingen maar zijn beduidend hoger dan de scores bij de Surinaamse, Antilliaanse/Arubaanse, Turkse en Marokkaanse leerlingen.

Bij de schooladviezen is een zelfde patroon van verschillen te zien.

De verschillen in cito-scores tussen de leerlingen met gewicht 1,0 (score 539,1) en de leerlingen met gewicht 1,25 (score 528) of 1,9 (score 528,5) zijn groot. Opvallend is dat de scores van de leerlingen met gewicht 1,25 en de leerlingen met gewicht 1,9 dicht bij elkaar zitten. Leerlingen met gewicht 1,9 tellen in de gewichtenregeling immers aanmerkelijk zwaarder mee dan leerlingen met gewicht 1,25.

De 1.25 leerlingen krijgen lagere schooladviezen dan de 1.90 leerlingen.

Overigens zijn er ook verschillen tussen de citoscores van leerlingen met gewicht 1.00. De gemiddelde cito-score van de 1,00 gewichts-leerlingen in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders is hoger dan van de 1,00 gewichts-leerlingen in de wijken met relatief minder hoger opgeleide ouders. De 1,00 gewichts-leerlingen in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders hebben voorts veel minder vaak een schooladvies lager dan vmbo-t/havo dan de 1,00 gewichts-leerlingen in de wijken met relatief minder hoger opgeleide ouders.

Tussen jongens en meisjes tenslotte doen zich weinig verschillen voor in cito-scores en schooladviezen. Dat geldt voor zowel voor de Nederlandse en westerse allochtone leerlingen als voor de niet-westerse allochtone leerlingen.

Verzuim

Het verzuim in het primair onderwijs bedraagt in het schooljaar 01-02 1,7 %; dit wil zeggen dat 1,7% van de 5-12 jarigen als verzuimer is aangemeld. In het basisonderwijs 1,5%, in het speciaal basisonderwijs 7,4% en in het speciaal onderwijs 6,9%. Het aantal kinderen dat niet staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling bedraagt 10 kinderen. Deze cijfers zijn gebaseerd op gegevens in het Jaarverslag Leerplicht 2001-2002.

1.4 Voortgezet onderwijs (hfdst. 5)

Vanuit het primair onderwijs kunnen de leerlingen uitstromen naar het voortgezet onderwijs (vo) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

Van het totaal aantal leerlingen in Nijmegen gaat 3% naar het vso.

Leerlingen van binnen en buiten Nijmegen

In het schooljaar 2001-2002 is op de scholen voor voortgezet onderwijs in Nijmegen 47% buitenleerling. Scholen met meer dan 50% buitenleerlingen zijn het Stedelijk Gymnasium, het Karel de Grote College en de Groenschool.

In het schooljaar 2001-2002 is op de Nijmeegse scholen voor voortgezet speciaal onderwijs 55% buitenleerling.

Cumi-leerlingen

Voor leerlingen uit de culturele minderheden ontvangen scholen in het voortgezet onderwijs extra geld in de vorm van extra personeelsformatie op basis van de cumi-regeling. Niet iedere leerling behorend tot een culturele minderheid echter valt onder deze regeling.

Het percentage leerlingen met cumi-faciliteit op de Nijmeegse vo scholen is 15 bij de in Nijmegen woonachtige leerlingen en 3 bij de buitenleerlingen.

Alleen van de in Nijmegen woonachtige vo leerlingen hebben we de etniciteit kunnen bepalen. Van de 6916 Nijmeegse leerlingen behoort 20% tot de allochtone doelgroep. Het aandeel leerlingen met cumi-faciliteit is dus aanzienlijk lager dan het aandeel allochtone leerlingen.

Aandeel allochtone leerlingen

Het aantal allochtone leerlingen op de Nijmeegse scholen varieert per vo school. De situatie dat meer dan de helft van de leerlingen allochtoon is, komt in het voortgezet onderwijs niet voor. Het voortgezet onderwijs heeft in tegenstelling tot het basisonderwijs in veel mindere mate te maken met concentraties van allochtone bevolking in bepaalde wijken van Nijmegen. Het voedingsgebied van de vo scholen

omvat immers meerdere stadsdelen en ook buiten-gemeenten. Met name de door een school geboden onderwijssoorten zijn van invloed op het aandeel allochtone leerlingen. Uit een vergelijking van schoollocaties met dezelfde onderwijstypen blijkt dat daarnaast de spreiding van allochtonen over de stad van invloed is op het percentage allochtone leerlingen van een schoollocatie.

Verschillen naar groep en gebied in verdeling over onderwijstypen

De verdeling over de voortgezet onderwijstypen in het derde leerjaar geeft een beeld van de onderwijspositie van een groep leerlingen.

In de stadsdelen Oud-West en Zuidrand is de deelname aan het leerwegondersteunend onderwijs hoog.

In de stadsdelen Oud-Oost, Midden Zuid en Waalsprong is de deelname aan havo en vwo hoog.

De allochtone leerlingen nemen relatief veel deel aan het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Relatief veel Marokkaanse leerlingen nemen deel aan het leerwegondersteunend onderwijs. Bedacht moet worden dat het om kleine absolute aantallen leerlingen gaat.

Er is duidelijk sprake van een oververtegenwoordiging van de allochtone leerlingen in het overig vmbo. Over alle onderwijstypen in het vo bezien is de onderwijspositie van de Marokkaanse leerlingen het laagst. Dit strookt met de huidige gegevens uit het basisonderwijs. In de schooljaren 00-01 01-02 zijn de cito-eindtoetsscores van de Marokkaanse groep 8 leerlingen opvallend laag.

De onderwijspositie van de overige allochtone leerlingen is beter dan de positie van de Surinaamse, Antilliaanse/Arubaanse, Turkse, Marokkaanse leerlingen.

Doubleren

Het stedelijk totaalpercentage zittenblijvers in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2001-2002 is 4,3. Tussen de stadsdelen doen zich geen grote verschillen voor.

Jongens blijven iets vaker zitten dan meisjes. De niet-westerse allochtone leerlingen blijven twee keer zo vaak zitten als de autochtonen, incl. westerse allochtonen.

Dit patroon van verschillen tussen jongens en meisjes en autochtonen en allochtonen doet zich voor binnen elk van de onderwijstypen vmbo, havo en vwo. Bij de havo treden er wel verschillen op tussen de stadsdelen.

In de havo wordt veel meer gedoubleerd dan in het vmbo en het vwo. In het vwo wordt het minst gedoubleerd.

Slaagpercentages

De slaagpercentages in Oud-West zijn lager dan de stedelijke cijfers.

In het vmbo doet zich een groot verschil voor in het slaagpercentage tussen jongens en meisjes. Bij meisjes is het slaagpercentage hoger.

In de onderwijstypen vmbo en havo scoren de niet-westerse allochtone leerlingen aanzienlijk lager dan de autochtonen, incl. westerse allochtonen.

Verzuim

Het relatief verzuim in het voortgezet onderwijs bedraagt in het schooljaar 01-02 3,7 %. In het praktijkonderwijs en in het vso bedraagt het verzuim 17%. Het aantal kinderen dat niet staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling bedraagt voor vo en mbo tezamen 77 kinderen. Deze cijfers zijn gebaseerd op gegevens in het Jaarverslag Leerplicht 2001-2002.

1.5 MBO en Educatie (hfdst. 6)

Deelname-aantallen

Het ROC telt per 1 oktober 2001 8496 mbo leerlingen waarvan 5008 de beroepsopleidende leerweg (bol) en 3488 de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) volgen. Van het totaal aantal leerlingen zijn 2590 leerlingen (31%) binnenleerling, dat wil zeggen woonachtig in Nijmegen.

De Helicon Opleidingen mbo telt 614 leerlingen waarvan 442 de beroepsopleidende leerweg en 172 de beroepsbegeleidende leerweg volgen.

Van het totaal aantal leerlingen zijn 59 leerlingen (10%) binnenleerling, dat wil zeggen woonachtig in Nijmegen.

Van het totaal aantal mbo leerlingen volgt 60% een beroepsbegeleidende leerweg.

Het ROC telt per 1 oktober 2001 888 deelnemers aan educatie waarvan 198 personen een combinatie van vakken op verschillend niveau (basiseducatie, mavo, havo, vwo) volgen en 690 personen Nederlands als tweede taal volgen.

Herkomst Nijmeegse mbo-leerlingen

De hoogste aantallen leerlingen komen uit de stadsdelen Dukenburg, Lindenholt en Zuidrand. In deze stadsdelen wonen ook de grootste aantallen jongeren. Van de 2649 binnenleerlingen is 49% afkomstig uit één van deze stadsdelen.

Wanneer we kijken naar de deelname door 17-22 jarigen aan mbo per stadsdeel blijkt de deelname in de stadsdelen Nieuw-West, Zuidrand, Dukenburg en Lindenholt hoger te zijn dan in de andere stadsdelen.

Deze stadsdelen blijken in het hoofdstuk voortgezet onderwijs relatief veel vmbo-leerlingen te tellen. Een aanzienlijk deel van de mbo-leerlingen zal afkomstig zijn uit het vmbo. Het stadsdeel Oud-West heeft eveneens relatief veel vmbo-leerlingen terwijl het aantal mbo-leerlingen gemiddeld is.

Etniciteit mbo-leerlingen

Van de 2649 binnenleerlingen is 60% Nederlands of westers allochtoon (53% bij de bol. en 71% bij de BBL). Van relatief veel binnenleerlingen is de etniciteit op basis van de nu beschikbare gegevens niet te bepalen.

Kijkt men naar de deelname door 17-22 jarigen aan mbo per etnische groep, dan blijkt dat de deelname bij niet-westerse allochtone groepen aanzienlijk hoger dan bij de Nederlanders. Opvallend is de hoge deelname door Marokkanen aan de beroepsopleidende leerweg (21%).

Niet-westerse allochtone leerlingen in het voortgezet onderwijs nemen relatief veel deel aan het vmbo.

Etniciteit deelnemers Educatie

Allochtonen nemen relatief veel deel aan educatie. Specifiek geldt dit voor de groep overige allochtonen.

1.6 Hbo en universiteit (hfdst. 7)

Aantallen studenten

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) verzorgt het hoger beroepsonderwijs (hbo) in Arnhem en in Nijmegen.

Het aantal studerende aan hbo in Nijmegen in studiejaar 2001-2002 bedraagt 8370 waarvan 76% voltijd en 24% deeltijd. Het aantal hbo studenten is in de afgelopen vier jaar gegroeid. Er is vooral een groei opgetreden bij het deeltijdonderwijs.

Het aantal studenten aan de Katholieke Universiteit Nijmegen (KUN) in studiejaar 2001-2002 bedraagt 13805. Ook het aantal KUN studenten is in de afgelopen vier jaar toegenomen. Van het totaal aantal studenten aan Nederlandse universiteiten in 2000-2001 studeert 7,9% aan de KUN.

Er studeren in Nijmegen aanzienlijk meer vrouwen dan mannen aan het hbo en de universiteit. Bij het hbo is bijna driekwart van de studenten vrouw. Van de studenten aan de KUN is 60% vrouw.

Wel geldt, zowel voor het hbo als voor de universiteit, dat de aantallen studenten en de verhouding tussen de aantallen mannen en vrouwen sterk variëren per faculteit.

Spreiding studenten over de stad

Alles bij elkaar studeert van de Nijmeegse bevolking 6% aan een HAN vestiging in Nijmegen of aan de KUN.

De studenten wonen niet gelijkmatig verdeeld over de wijken. Wijken waar verhoudingsgewijs veel studenten wonen zijn: Centrum, Bottendaal, Altrade, Galgenveld, Hunnerberg, Kwakkenberg, Groenewoud en Heijendaal.

2 Opzet en uitvoering van de monitor

2.1 Inleiding

Met de invoering van het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOA) in 1997 zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor de evaluatie van het onderwijsachterstandenbeleid. Zij zijn verplicht een monitor op te zetten waarmee lokale ontwikkelingen gevolgd en geregistreerd kunnen worden. Daarbij is niet in detail aangegeven hoe zo'n monitor eruit moet zien.

Met het verschijnen van het rapport *De GOA-kernmonitor*² in 2000 is er meer duidelijkheid gekomen van de kant van de rijksoverheid over de opzet en inhoud van een landelijke onderwijsmonitor. Gemeenten kunnen bij de opzet en de inrichting van een eigen monitor rekening houden met de landelijke voornemens. Door Oberon is in 2000 in opdracht van het Ministerie van OCenW een brochure met een voorbeeld van een gemeentelijke monitorrapportage³ opgesteld.

Monitoring is een instrument om periodiek de stand van zaken op te nemen en ontwikkelingen in kaart te brengen. De gegevens uit de monitor kunnen worden gebruikt voor een evaluatie van het beleid.

De beleidskaders met betrekking tot het Nijmeegs onderwijs zijn bepalend voor de inhoud van de monitor. Het terrein van het onderwijsbeleid is inhoudelijk zeer breed. In deze eerste monitor opgenomen onderwerpen dekken zeker nog niet het gehele beleidsterrein. Deze eerste uitgave is dan ook te zien als een pilot die we de komende jaren verder ontwikkelen.

Voor de monitor zijn bij de scholen en instellingen voor de verschillende onderwerpen de benodigde gegevens verzameld over twee schooljaren: 2000-2001 en 2001-2002.

Ten behoeve van deze eerste monitor heeft een klankbordgroep gefunctioneerd. Aan deze klankbordgroep werd aanvankelijk vanuit het onderwijsveld door alleen het primair en het voortgezet onderwijs deelgenomen. Later is ook een vertegenwoordiger vanuit het middelbaar beroepsonderwijs gaan deelnemen.

Over onderwijs en jeugd bestaan in Nijmegen diverse informatiebronnen die hieronder omschreven worden.

1. **De jeugdmonitor** (1999)(4-jaarlijks): deze monitor bevat basisinformatie over de leefsituatie van jongeren van 10 t/m 17 jaar: wat voor wensen hebben Nijmeegse jongeren als het gaat om hun directe woonomgeving en de stad. Op welke punten gaat het goed en minder goed met de Nijmeegse jeugd? Wat voor risico- en probleemgroepen zijn er onder de Nijmeegse jeugd? In deze monitor wordt wel iets gezegd over onderwijs, maar het gaat dan niet zozeer om onderwijsdeelname of -prestaties, maar om zaken als verhouding met medeleerlingen en leerkrachten, schoolplezier, spijbelen, pesten, e.d.. In de Jeugdmonitorrapportage wordt aandacht besteed aan verschillen tussen

² Ministerie van OCenW, *De GOA-kernmonitor*, Zoetermeer, 2000

³ Oberon, *Gemeentelijke onderwijsachterstanden in beeld, Voorbeeld van een gemeentelijke monitorrapportage*, Utrecht, 2000

leeftijdscategorieën en tussen deelgebieden binnen Nijmegen.

De uitvoering van de tweede Jeugdmonitor (2003) wordt afgestemd op het nieuwe E-MOVO (electronische monitoring voortgezet onderwijs). Vanaf 2003 gaat de GGD via E-MOVO gegevens verzamelen over voortgezet onderwijsleerlingen in de klassen 2 en 4. Daarbij staat gezondheid en gezond gedrag centraal. Doel is het adviseren en informeren van de afzonderlijke regiogemeenten en voortgezet onderwijs scholen en tevens individuele advisering aan jongeren. Met de afstemming tussen de Jeugdmonitor en E-MOVO bedoelen we niet alleen inhoudelijke afstemming (voorkomen van overlap), maar ook het gebruik kunnen maken van elkaars databestanden.

2. **Open wijk scholen monitor** (sept. 2001): deze monitor richt zich op het volgen van de opbouw en de resultaten van de OWS-projecten. Eén van de hoofddoelstellingen van de OWS-ontwikkeling is 'het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen'.
3. **Jaarverslag leerplicht** (jaarlijks): het jaarverslag bevat gegevens over leerplicht en schoolverzuim van Nijmeegse jeugd. In die zin kun je spreken van monitorgegevens. Er wordt echter ook gekeken naar het effect van de inspanningen van leerplichtambtenaren van de Gemeente Nijmegen om schoolverzuimers weer terug te leiden naar school.
4. **De RMC-rapportage** (jaarlijks) is breder dan het jaarverslag leerplicht, omdat het ook kijkt naar de bovenleerplichtige voortijdig schoolverlaters van 18 tot 23 jarigen en naar de gehele regio Nijmegen. De rapportage is eveneens deels een monitor, omdat het het kwantitatieve aandeel voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) meet in de regio Nijmegen. Daarnaast heeft het de intentie om een beleidseffectrapportage te zijn. De kwantitatieve gegevens worden geïnterpreteerd en er wordt gekeken naar succes- en faalfactoren in beleid. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de bijdrage van instellingen aan preventief en curatief beleid gericht op vsv-ers.
5. **De GGD monitor**: de GGD monitort de gezondheid van de leerlingen, zowel individueel (via de JGZ-onderzoeken) als groepsgewijs (via de thema-onderzoeken: Jeugd in Beeld, over onderwerpen als sportgedrag, zuivelgebruik, ontbijten, computergebruik, zwemvaardigheid, mondgezondheid).

De onderwijsmonitor richt zich in tegenstelling tot de Jeugdmonitor en de GGD monitor expliciet op het onderwijs. De onderwijsmonitor onderscheidt zich van de Open wijk scholen monitor, het Jaarverslag Leerplicht en de RMC-rapportage doordat de onderwijsmonitor zich richt op het gehele onderwijssterrein.

2.2 Uitgangspunten voor de onderwijsmonitor Nijmegen

De volgende uitgangspunten zijn als basis genomen voor een Nijmeegse monitor:

- a. De monitor is niet alleen bedoeld voor het GOA-beleid. De gegevens uit de monitor moeten bruikbaar zijn voor het gehele onderwijsbeleid maar daarnaast voor meer beleidsterreinen. In dit verband kunnen het Grote Steden Beleid en het gemeentelijke wijkbeleid worden genoemd.
- b. Een monitor dient zowel praktisch als relevant te worden opgezet. Dat wil zeggen dat voor scholen de belasting minimaal moet zijn en dat het voor het onderwijs(beleid) moet gaan om betekenisvolle gegevens.
- c. Met het oog op vergelijkbaarheid van kengetallen is het van belang aansluiting te zoeken bij landelijke ontwikkelingen.

- d. De onderwijsmonitor wordt uitgevoerd volgens een groeimodel. Het te monitoren beleidsgebied is breed. Het proces van gegevensinzameling waarbij meer scholen en instellingen zijn betrokken dient nog verbeterd en verduidelijkt te worden. De technische mogelijkheden spelen hierbij ook parten.

2.3 De belangrijkste beleidskaders voor het onderwijs

Bij deze monitor is door de afdeling Onderwijs en Jeugd een toelichtende beleidsnotitie opgesteld. Hierbinnen worden in relatie tot de onderwijsmonitor de volgende beleidskaders onderscheiden en nader uiteengezet:

- a. Algemeen onderwijsbeleid;
- b. Het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden-beleid – GOA-beleid;
- c. Beleid ten aanzien van de Voor- en voegschoolse periode;
- d. Het beleid ten aanzien van de Open Wijk Scholen;
- e. Beleid ten aanzien van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering (O&O);
- f. Het Voortijdig School Verlaters beleid;
- g. Het Weer Samen Naar School (WSNS)-beleid en het beleid t.a.v. speciaal voortgezet onderwijs.

2.4 Onderwerpen van de eerste onderwijsmonitor

Voor de eerste Nijmeegse onderwijsmonitor zijn gegevens verzameld die betrekking hebben op een deel van de hierboven aangegeven beleidskaders.

Bij de opzet heeft het voorstel voor een kernmonitor van het ministerie van OC en W als referentie gediend.

In grote lijnen zijn de volgende onderwerpen in de monitor opgenomen:

- kinderopvangvoorzieningen en de deelname;
- de leerlingen en de scholen;
- deelname aan de verschillende typen onderwijs;
- indicatoren voor onderwijsachterstand (vertragingen in het primair onderwijs, Cito-eindtoetsscores, vo-advies in groep 8, doorstroom van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs, deelname aan vo derde leerjaar, doubleren in vo, slaagresultaten vo);
- voortijdig schooluitval en verzuim.

Voor deze onderwerpen volgt hieronder voor kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs een beknopt overzicht van de benodigde gegevens.

Benodigde gegevens voor kinderopvang

- postcode;
- soort voorziening.

Benodigde leerlinggegevens voor het primair onderwijs

- doelgroepkenmerken: geboorteland leerling, geboorteland vader, geboorteland moeder, vestigingsdatum in Nederland en gewichtscategorie;
- postcode;
- geboortedatum;
- indicatie so/sbo;
- schooltype primair onderwijs;
- cito-eindtoets;
- vo-advies;
- verzuimtype (absoluut en of relatief);
- brugklastype in vo.

Benodigde leerlinggegevens voor het voortgezet onderwijs

- doelgroepkenmerken: geboorteland leerling, geboorteland vader, geboorteland moeder, vestigingsdatum in Nederland en cumi-categorie;
- postcode;
- geboortedatum;
- onderwijssoort in schooljaar x en x + 1;
- leerjaar in schooljaar x en x + 1;
- slaagresultaat (niet deelgenomen, geslaagd of gezakt);
- verzuimtype (absoluut en of relatief);
- startkwalificatie.

Voor het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs is het aantal in deze eerste monitor opgenomen gegevens nog beperkt. Nog uitgewerkt dient te worden welke nadere gegevens benodigd en beschikbaar zijn.

Nijmeegse en niet-Nijmeegse leerlingen en studenten

Het is van belang onderscheid te maken tussen de onderwijsgegevens opgenomen voor de gemeente Nijmegen en de gegevens voor de Nijmeegse scholen. De kinderen woonachtig in Nijmegen die primair onderwijs en voortgezet onderwijs volgen bezoeken voornamelijk scholen in Nijmegen. Een aantal kinderen bezoekt echter scholen buiten Nijmegen. Om geschikte onderwijskengetallen voor Nijmegen te kunnen opstellen is het derhalve nodig ook niet-Nijmeegse scholen die bezocht worden door kinderen uit Nijmegen in het onderzoek te betrekken.

De Nijmeegse scholen worden ook bezocht door kinderen woonachtig in andere gemeenten.

Schema verschillen schoolpopulatie en woonpopulatie

	Woonachtig in Nijmegen	Woonachtig elders
Op Nijmeegse scholen	binnenleerlingen	buitenleerlingen
Op niet-Nijmeegse scholen	binnenleerlingen die buitenscholen bezoeken	-

2.5 De gegevensinzameling

Om de algemene gegevens en de gegevens die nodig zijn voor de berekening van de indicatoren te verkrijgen, zijn de volgende bronnen belangrijk:

- a. instellingen voor kinderopvang;
- b. schooladministraties;
- c. gemeentelijke leerplichtregistratie;
- d. gemeentelijke basisadministratie (GBA);
- e. RMC rapportages.

Hieronder volgt puntsgewijs enige toelichting daarop.

- Het merendeel van de benodigde onderwijsgegevens is aanwezig bij de schooladministraties. Scholen registreren van hun leerlingen prestatiegegevens, schoolloopbaangegevens en ook persoonsgegevens.
- In de leerplichtregistratie wordt van alle Nijmeegse kinderen onder meer vastgelegd welke scholen ze bezoeken. Vanuit deze registratie kan dus bepaald worden hoeveel Nijmeegse kinderen een school buiten Nijmegen bezoeken. De leerplichtregistratie is geschikt om een beeld te geven van de leerlingenstromen: waar wonen kinderen en waar gaan ze naar school. In Jaarverslagen wordt onder meer over het verzuim gerapporteerd.
- De GBA bevat op de schooladministratie aanvullende gegevens, onder andere omtrent etnische herkomst.
- In de periode oktober 2001 – januari 2002 zijn gegevens ingezameld bij de organisaties voor kinderopvang.
- Alvorens gegevens te gaan verzamelen bij de scholen in het primair en voortgezet onderwijs is bij een beperkt aantal scholen geïnventariseerd welke van de benodigde gegevens op scholen aanwezig zijn.
Er is voor gekozen gegevens te verzamelen bij de basisscholen in Nijmegen en niet bij basisscholen in andere gemeenten. Bekend is dat van de in Nijmegen woonachtige kinderen een klein percentage basisonderwijs elders volgt. Bij het voortgezet onderwijs zijn de scholen in Nijmegen en in aangrenzende gemeenten in het onderzoek betrokken. Bekend is dat op deze wijze van een zeer groot deel van de kinderen woonachtig in Nijmegen die voortgezet onderwijs volgen, gegevens verzameld worden.
In mei-juni 2001 en 2002 is aan scholen gevraagd leerlinggegevens te gaan leveren bij voorkeur op diskette of via e-mail over de schooljaren 2000-2001 en 2001-2002. De gegevensinzameling heeft beide keren geruime tijd in beslag genomen. Met uitzondering van één basisschool in schooljaar 2000-2001 en één basisschool in schooljaar 2001-2002 hebben alle scholen hun medewerking gegeven.
- De gegevens met betrekking tot het mbo zijn in de periode oktober 2002 – januari 2003 ingezameld. Het bleek voor de instellingen mogelijk gegevens van het schooljaar 2002-2003 maar ook van het schooljaar 2001-2002 te verstrekken

- Gegevens over het hoger onderwijs (hbo en universiteit) worden jaarlijks opgevraagd en verstrekt in de loop van het studiejaar.

2.6 Controle op volledigheid van monitor gegevens vo

Een deel van de kinderen, die in de gemeente wonen, volgt onderwijs op scholen buiten Nijmegen. Om de onderwijssituatie voor de gemeente Nijmegen te kunnen bepalen, zijn de onderwijsgegevens van ook deze leerlingen van belang. Aan de vo scholen in Nijmegen met tevens een vestiging in een andere gemeente is daarom verzocht ook van deze vestingen gegevens te verstrekken. Daarnaast is één vo school in een aangrenzende gemeente (Notre Dame des Anges in Ubbergen) gevraagd deel te nemen aan de onderwijsmonitor Nijmegen.

Voor het schooljaar 2000-2001 is bepaald hoe compleet de onderwijsmonitor Nijmegen is. Voor drie leeftijdsgroepen is nagegaan hoeveel kinderen er in Nijmegen wonen en van hoeveel leerlingen onderwijsgegevens aanwezig zijn.

Het door de onderwijsmonitor bereikte deel van de leerlingen woonachtig in Nijmegen is 96%.

Tabel 2-1 : Deel van de in Nijmegen woonachtige leerlingen waarvan onderwijsgegevens beschikbaar zijn (00-01)

leeftijd	kinderen	binnen- leerlingen vo in Nijmegen	binnen- leerlingen vo buiten Nijmegen	binnen- leerlingen vso	binnen- leerlingen basis-onderwijs	totaal	dekkings- percentage
13	1565	1384	34	36	45	1499	96
14	1534	1376	55	42		1473	96
15	1445	1277	54	43		1374	95
totaal	4544	4037	143	121	45	4346	96

3 Kinderopvang

3.1 Inleiding

Een van de doelen van het onderwijsachterstandenbeleid is de verbetering van de startcondities van kinderen met verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand bij binnenkomst in de basisschool. In dit kader dient in een onderwijsmonitor ingegaan te worden op voorschoolse voorzieningen.

Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de aantallen en soorten opvangvoorzieningen voor de kinderen van 0-3 jaar en het gebruik dat ervan gemaakt wordt.

3.2 Soorten opvangvoorzieningen voor kinderen van 0-3 jaar

Doelen van het kinderopvangbeleid zijn het vergroten van de arbeidsdeelname door vrouwen en het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen.

Voor de kinderen van 0-3 jaar zijn er diverse opvangvoorzieningen: kinderdagverblijf (kdv), halve dagopvang (hdo), gastouderopvang (go) en peuterspeelzaal (psz). Het kinderdagverblijf en de halvedagopvang zijn bedoeld voor kinderen van 0-3 jaar. Gastouderopvang is mogelijk voor kinderen van 0-12 jaar. De peuterspeelzaal is bedoeld voor kinderen van 2-3 jaar.

De peuterspeelzaal is in tegenstelling tot de andere voorzieningen niet bedoeld voor de opvang van kinderen van werkende ouders. Openingstijden en bezoekfrequentie sluiten meestal niet aan op de werktijden van de ouders. Het komt wel voor dat werkende ouders vaak met aanvullende opvang gebruik maken van de peuterspeelzalen.

Op een deel van de peuterspeelzalen, zogenaamde intensieve peuterspeelzalen, worden kinderen met een ontwikkelingsachterstand extra begeleid.

De Stichting Kinderopvang Nijmegen (KION) is de grootste organisatie voor kinderopvang. KION heeft in Nijmegen in 2001 18 kinderdagverblijven, vier voorzieningen voor halve dagopvang, 42 peuterspeelzalen en een gastouderbureau. Het aantal intensieve peuterspeelzalen bedraagt 13.

KION verzorgt ook buitenschoolse opvang bedoeld voor kinderen van 4-13 jaar.

Naast KION is er een aantal andere organisaties die kinderopvang bieden; het gaat om 14 kinderdagverblijven en één peuterspeelzaal en twee vestigingen voor buitenschoolse opvang.

3.3 Kinderdagverblijven en halve dagopvang

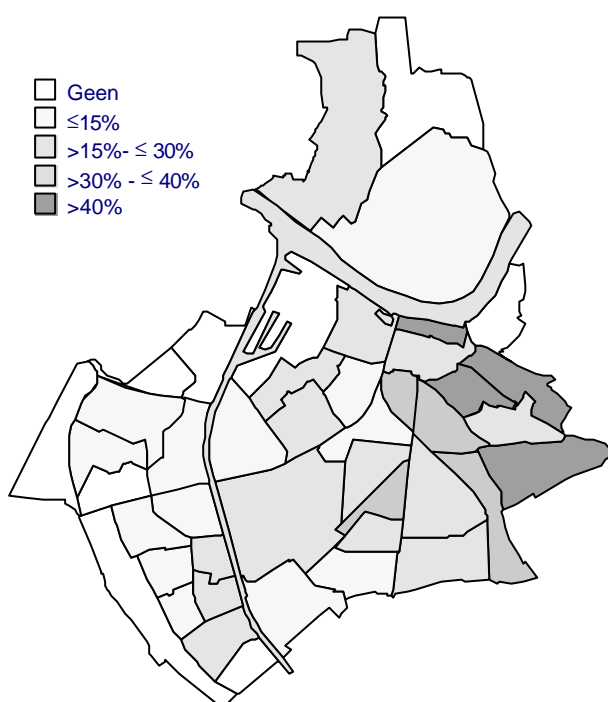
De kinderdagverblijven zijn niet gelijkmatig verspreid over de stad. Goed voorzien zijn de stadsdelen Centrum en Oud-Oost. Slecht voorzien zijn Nieuw-West en Dukenburg.

Door 19,2 % van de kinderen van 0-3 jaar wordt gebruik gemaakt van een kinderdagverblijf. In de wijken Benedenstad, Altrade, Hunnerberg en Kwakkenberg is het gebruik van kinderdagverblijf tweemaal zo hoog als het Nijmeegs gemiddelde. Een eveneens hoog gebruik (30 % of hoger deelnamepercentage) hebben de wijken Bottendaal, Galgenveld, Groenewoud en St. Anna. Laag gebruik hebben de wijken Hatert, Zwanenveld, Aldenhof en Lent.

Het gebruik is bepaald op basis van alleen gegevens van Kion. Van de niet-Kion kinderdagverblijven zijn de gegevens incompleet. Een voorlopige raming is dat het totale gebruik door 0-3 jarigen 24% bedraagt.

De bijlage (tabel 1) bevat cijfers over het aanbod van en de deelname aan kinderdagverblijven per wijk.

Kaart 3.1 Deelnamepercentages kinderdagverblijven per wijk

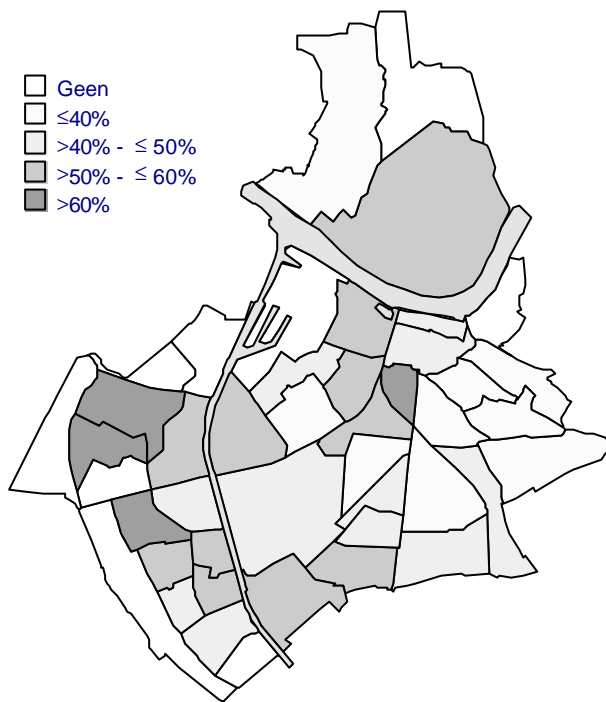
3.4 Peuterspeelzalen

De 43 peuterspeelzalen zijn gehuisvest in 38 gebouwen. De peuterspeelzalen zijn goed verspreid over de stad. In de wijken Centrum, Kwakkenberg, Groenewoud, Lankforst, Aldenhof en Oosterhout is geen peuterspeelzaal aanwezig. Van deze wijken tellen Centrum, Kwakkenberg en Groenewoud weinig kinderen van 2-3 jaar. De nieuwbouwwijk Oosterhout heeft inmiddels wel een peuterspeelzaal.

Voor de totale stad is er sprake van enige mate van onderbezetting van de peuterspeelzalen. Volgens de kinderopvangorganisaties kunnen er 1967 kinderen geplaatst worden, terwijl er 1747 gebruikers zijn (1712 gebruikers van Kion peuterspeelzalen en 35 gebruikers van niet-Kion peuterspeelzalen).

De helft van de kinderen van 2-3 jaar gaat naar een peuterspeelzaal. Het gebruik varieert sterk per wijk. In de wijken Bottendaal, Tolhuis, 't Acker en 't Broek wordt opvallend veel gebruik gemaakt van de peuterspeelzaal. In de bijlage (tabel 2) staan meer uitgebreide cijfers over het aanbod van en de deelname aan peuterspeelzalen.

Kaart 3.2 Deelnamepercentages peuterspeelzalen per wijk

In 2002 zijn ouders van 2-3 jarigen geënquêteerd in een deel van de stad, te weten in Oud-West, Nieuw-West, Dukenburg uitgezonderd de wijk Weezenhof, Lindenholt en de wijk Hatert.⁴

Uit kaart 3.2 en tabel 2 in de bijlage kunnen we afleiden dat het peuterspeelzaalgebruik in de hierboven genoemde stadsdelen hoger ligt dan het gemiddelde gebruik, te weten 57 %.

Het steekproefonderzoek geeft de volgende uitkomsten. Het gebruik van de peuterspeelzaal is 57 %. Allochtone kinderen maken minder gebruik van de peuterspeelzaal dan autochtonen (52 % vs 62 %). Van de gebruikers van een

⁴ Er is in 2002 een steekproefonderzoek gehouden onder ouders van 2-3 jarigen in Nijmegen, toegespitst op wijken met relatief veel achterstandsleerlingen. Doel van dit onderzoek was te achterhalen wat de eventuele belemmeringen zijn voor gebruik van een peuterspeelzaal. De gemeente Nijmegen wil het gebruik van peuterspeelzalen met name door kinderen met een verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand stimuleren.

peuterspeelzaal gaat 2/3 deel in de eigen wijk naar een peuterspeelzaal. Allochtone kinderen gaan vaker in de eigen wijk naar een peuterspeelzaal dan autochtonen (78 % vs 63%).

De misschien meest opvallende uitkomst van dit onderzoek is dat 20% van de ouders die geen gebruik maken van de peuterspeelzaal hiervoor als reden noemt dat er een wachtlijst is. Voor de stad als totaal is er immers geen tekort aan plaatsingsmogelijkheden.

3.5 Te verzamelen gegevens kinderopvang bij volgende gelegenheid

- Deelname aan de niet-Kion voorzieningen.
- Deelname aan kinderdagverblijf en peuterspeelzaal gespecificeerd naar leeftijdsgroepen, zodat het bereik van 2-3 jarigen aan kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal bepaald kan worden.
- Etniciteit van de kinderen.

4 Primair onderwijs

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt het onderwijs voor kinderen van 4-12 jaar aan de orde. Dit hoofdstuk begint met een beschrijving van de onderwijssoorten basisonderwijs (bo), speciaal basisonderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so) en aantallen scholen en leerlingen in de gemeente. Ingegaan wordt op de schoolpopulatie en de gemeentepopulatie (de in de gemeente woonachtige leerlingen).

Volgens de wetgeving wordt behalve de genoemde onderwijssoorten ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso) tot het primair onderwijs gerekend. In het hoofdstuk voortgezet onderwijs wordt aandacht besteed aan het vso.

Vervolgens wordt ingegaan op:

- de deelname aan de drie onderwijssoorten;
- de etniciteiten en de gewichten in het basisonderwijs;
- de basisscholen en hun leerlingensamenstelling;
- de wijken en de leerlingen basisonderwijs;
- de indicatoren om achterstand te meten: vertraging, cito-eindtoetsscores, schooladviezen en doorstroom naar de verschillende typen vervolgonderwijs;
- verzuim

Op een aantal plaatsen wordt specifiek aandacht besteed aan de GOA-scholen.

4.2 Scholen en leerlingen in het primair onderwijs

Voor de kinderen van 4-12 jaar zijn er drie onderwijssoorten: basisonderwijs (bo), speciaal basisonderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so).

Het speciaal basisonderwijs is bedoeld voor:

- kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden (het voormalige so-lom);
- moeilijk lerende kinderen (het voormalige so-mlk);
- in hun ontwikkeling bedreigde kleuters (voorheen iobk verbonden aan so-lom en so-mlk).

Het speciaal onderwijs is bedoeld voor kinderen met een handicap of onderwijsbelemmering anders dan genoemd bij het sbo. De scholen voor speciaal onderwijs in Nijmegen verzorgen onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (zmok), zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk), slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden.

De gemeente Nijmegen telt in het schooljaar 2001/2002 41 basisscholen, zes scholen voor speciaal basisonderwijs en vier scholen voor speciaal onderwijs.

De deelname aan het basisonderwijs (zie tabel 4-1) is voornamelijk afhankelijk van de demografische ontwikkeling. Vanaf het schooljaar 1995-1996 is het aantal leerlingen met 940 toegenomen. Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs is vanaf 1995-1996 elk jaar afgenomen. Bij het overig speciaal onderwijs is een groei en vervolgens een afname.

Tabel 4-1: Scholen en leerlingen in het Nijmeegs primair onderwijs

		95-96	98-99	00-01	01-02
regulier (bo)	aantal scholen	41	40	40	41
	aantal leerlingen	11.401	12.177	12.239	12.341
spec (sbo)	aantal scholen	7	6	6	6
	aantal leerlingen	698	628	553	534
spec (so/rec)	aantal scholen	5	5	4	4
	aantal leerlingen	406	439	412	408
totaal	aantal scholen	53	51	50	51
	aantal leerlingen	12.505	13.244	13.204	13.283

Binnenleerlingen en buitenleerlingen

Op de scholen in de gemeente zitten zowel kinderen die in de gemeente wonen, als kinderen van buiten de gemeente. We noemen dit 'binnenleerlingen', respectievelijk 'buitenleerlingen'. Andersom volgt een deel van de kinderen, die in de gemeente wonen, onderwijs op scholen buiten de gemeente.

Het aantal buitenleerlingen dat basisscholen in Nijmegen bezoekt bedraagt in het schooljaar 2001-2002 344 leerlingen. Het gaat om 3% van het leerlingenbestand op de Nijmeegse basisscholen. Het zijn met name enkele scholen in Nijmegen-Oost die bezocht worden door buitenleerlingen. Het aantal kinderen woonachtig in Nijmegen dat basisonderwijs buiten Nijmegen volgt is geringer. Het exacte aantal is niet bekend. Het gaat om ten hoogste 2% van de Nijmeegse kinderen die basisonderwijs volgen. In het schooljaar 2001-2002 bedraagt het aantal buitenleerlingen in het speciaal basisonderwijs 34 leerlingen en in het overig speciaal onderwijs 234 leerlingen.

4.3 Deelname aan bo, sbo en overig so

Belangrijke beleidsdoelstellingen zijn het terugdringen van plaatsingen in het speciaal basisonderwijs (sbo) en het overig speciaal onderwijs (so/rec) en het bevorderen van een evenredige deelname van groepen aan de diverse onderwijstypen.

Tabel 4-2: Percentage leerlingen (binnenleerlingen) uit het primair onderwijs dat deelneemt aan bo, sbo en so/rec, 01-02

	bo	sbo	so/rec	totaal
Centrum	98,1	1,4	0,5	207
Oud-Oost	98,1	1,7	0,3	1.843
Oud-West	92,2	6,0	2,1	1.598
Nieuw-West	93,9	4,6	1,7	1.303
Midden-Zuid	97,5	1,9	0,7	1.381
Zuidrand	95,4	3,0	1,9	1.795
Dukenburg	93,8	4,7	1,7	2.066
Lindenholt	92,2	6,4	1,5	1.937
Waalsprong	97,7	1,7	0,6	529
onbekend	81,8	18,2	10,0	10
Totaal	94,9	4,0	1,4	12.669

Voor geheel Nederland is de verdeling van leerlingen over basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs in schooljaar 2000/2001 als volgt: bo 95,0 %, sbo 3,2 % en so/rec 1,89 %.

In de stadsdelen Centrum, Oud-Oost, Midden-Zuid en Waalsprong is de deelname aan het basisonderwijs relatief hoog. In de stadsdelen Oud-West en Lindenholt is de deelname aan speciaal basisonderwijs relatief hoog.

Tabel 4-3: Percentage leerlingen (binnenleerlingen) uit het primair onderwijs dat deelneemt aan bo, sbo en so/rec naar etnische groepen, 01-02

	bo	sbo	so/rec	totaal
Ned	94,9	3,8	1,3	9.409
Sur	96,0	2,7	1,3	160
Antil	94,3	4,3	1,5	214
Turks	92,0	6,0	2,0	888
Marok	94,6	4,1	1,4	576
ov. allochtonen	94,8	3,6	1,6	1.413
onbekend	100,0			11
Totaal	94,7	3,9	1,4	12.670

De Turkse leerlingen nemen relatief meer deel aan het speciaal basisonderwijs en het overig speciaal onderwijs dan de andere etnische groepen.

De groep overige allochtonen omvat een zeer groot aantal etnische groepen waarvan de grootste zijn: Noord-Mediterranen (242 personen) waaronder worden begrepen Grieken, Italianen, Portugezen, Spanjaarden en (voormalig) Joegoslaven, Iranezen (76 personen), Irakezen (101 personen), Indonesiërs (142 personen), Vietnamezen (97 personen) en Chinezen (87 personen).

4.4 Etnische groepen en gewichten in het basisonderwijs

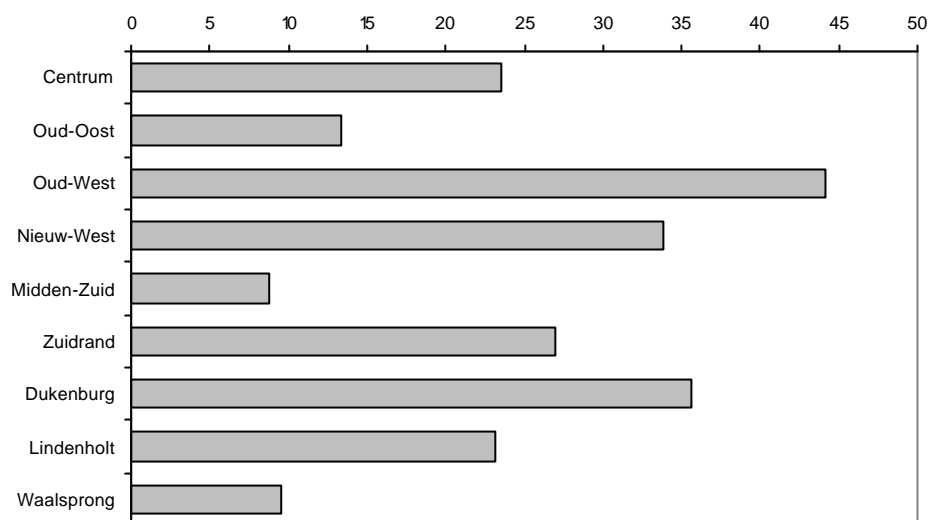
Tabel 4-4: Etnische groepen in basisonderwijs (perc. verdeling 01-02)

	ned 1)	sur	antill	turks	marokk	ov.allocht 2)	onbekend	abs. totaal
Centrum	76,4		2,5	3,4	2,5	15,3		203
Oud-Oost	86,7	0,3	0,9	3,8	1,3	6,9	0,1	1.807
Oud-West	56,8	1,2	1,2	21,0	9,1	10,8		1.469
Nieuw-West	66,1	1,3	0,5	9,9	9,6	12,5	0,1	1.221
Midden-Zuid	91,2	0,6	0,9	1,7	0,1	5,6		1.346
Zuidrand	73,0	0,6	1,6	8,7	4,5	11,4	0,1	1.708
Dukenburg	64,4	2,7	3,7	4,4	7,1	17,3	0,3	1.934
Lindenholt	76,9	2,3	2,1	2,5	2,6	13,4	0,1	1.783
Waalsprong	90,5	0,4	1,5	1,5	0,6	5,4		517
onbekend	77,8			22,2				9
totaal	74,4	1,3	1,7	6,8	4,5	11,2	0,1	11.997

1) incl. westers allochtoon

2) niet-westers

Figuur 4.1 Percentage niet-westerse allochtone leerlingen per stadsdeel

Aandeel allochtone leerlingen

In het schooljaar 2001-2002 behoren 3064 leerlingen (25,6%) tot de niet-westerse allochtonen. De percentages verschillen per stadsdeel. Het percentage niet-westerse allochtone leerlingen is in Oud-West, Nieuw-West en Dukenburg aanzienlijk hoger dan het stadsgemiddelde. In Oud-West en Nieuw-West wonen veel Turkse en Marokkaanse leerlingen.

Bepaald is hoeveel basisschoolleerlingen er wonen per stadsdeel en hoeveel procent hiervan behoort tot de allochtone doelgroep. Daarnaast is per stadsdeel bepaald hoeveel leerlingen er naar school gaan en hoeveel procent hiervan behoort tot de allochtone doelgroep.

Tabel 4-5: Percentages allochtonen in het basisonderwijs per woon- en per schoolstadsdeel, 2001-2002 1)

	in dit stadsdeel wonende leerlingen basisonderwijs (woonstadsdeel)	hiervan % niet- westerse allochtone leerlingen	in dit stadsdeel schoolgaande basisschoolleerlingen (schoolstadsdeel)	hiervan % niet- westerse allochtone leerlingen
Centrum	203	23,6	228	18,4
Oud-Oost	1807	13,3	2697	15,9
Oud-West	1469	43,3	1006	53,1
Nieuw-West	1221	33,9	1238	32,7
Midden-Zuid	1346	8,8	1492	10,5
Zuidrand	1708	27,0	1117	33,2
Dukenburg	1934	35,6	1940	35,0
Lindenholt	1783	23,1	1778	22,8
Waalsprong	517	9,5	501	9,2
onbekend	9	22,2		
totaal	11997	25,6	11997	25,6

Wanneer we de aantallen leerlingen van de woon-stadsdelen vergelijken met de school-stadsdelen valt op dat in Oud-Oost aanzienlijk meer leerlingen naar school gaan dan het aantal leerlingen dat in dit stadsdeel woont. De scholen in Oud-West en Zuidrand tellen aanzienlijk minder leerlingen dan het aantal in deze stadsdelen woonachtige leerlingen. De percentages behorend tot de niet-westerse allochtonen zijn in Oud-West en Zuidrand hoger zijn in de school-stadsdelen dan in de woon-stadsdelen. Dit houdt in dat er op de scholen in deze stadsdelen relatief meer allochtone leerlingen zitten dan er op basis van de in deze stadsdelen woonachtige leerlingen verwacht kan worden. De gevolgen van het pendelen van leerlingen voor individuele scholen voor wat betreft de schoolomvang en schoolsamenstelling, kunnen niet uit tabel 4-5 bepaald worden.

Leerlinggewichten in het basisonderwijs

Voor de leerlingen met een verhoogd risico op onderwijsachterstanden ontvangen basisscholen extra formatie, de zogenaamde gewichtenformatie. Leerlingen krijgen een gewicht toegekend.

De gewichten die aan leerlingen worden toegekend, zijn (globaal omschreven):

- gewicht 1,25, voor Nederlandse leerlingen van wie beide ouders een laag opleidings- en beroepsniveau hebben;
- gewicht 1,40, voor schipperskinderen;
- gewicht 1,70, voor woonwagen- en zigeunerkinderen;
- gewicht 1,90, voor een aantal categorieën allochtone leerlingen waarvan minstens een van de ouders een laag opleidingsniveau heeft of de meest verdienende ouder een laag beroepsniveau;
- gewicht 1,00, voor alle overige leerlingen.

Tabel 4-6: Percentages gewichtenleerlingen in het basisonderwijs per schoolstadsdeel, 2001-2002

	in stadsdeel schoolgaande basisschool leerlingen 1)	% leerlingen met gewicht	% leerlingen met gewicht
		1,25/1,4/1,7	1,9
Centrum	229	20,5	7,0
Oud-Oost	2.993	2,5	6,9
Oud-West	1.009	42,2	49,4
Nieuw-West	1.241	16,3	25,9
Midden-Zuid	1.497	6,6	3,2
Zuidrand	1.126	20,9	25,3
Dukenburg	1.950	14,6	22,9
Lindenholt	1.781	14,6	12,9
Waalsprong	515	4,5	3,5
Totaal	12.341	13,4	16,8

1) aantallen ontleend aan Integrale Leerlingtelling en zijn inclusief buitenleerlingen

Het aandeel gewichtenleerlingen (1,25 t/m 1,9) in Nijmegen is vanaf schooljaar 94-95 met ruim 10% afgenomen. Opgemerkt dient te worden dat de criteria voor de 1,25 leerlingen in 1997 zijn aangescherpt.

Vanaf schooljaar 96-97 neemt het aandeel 1,25 leerlingen jaarlijks sterk af. Het aandeel 1,9 leerlingen neemt bijna jaarlijks licht toe.

In het schooljaar 2001-2002 heeft 13,4 % van de leerlingen de gewichtsfactor 1,25 of 1,4 of 1,7.

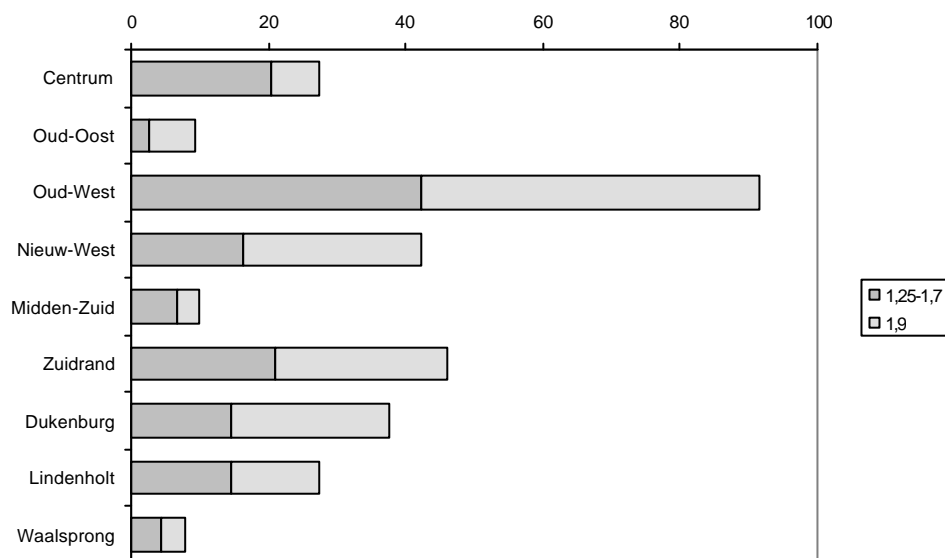
Het betreft 12,7 % 1,25 leerlingen, 0,3 % 1,4 leerlingen en 0,4% 1,7 leerlingen. Het percentage 1,9 leerlingen is 16,8.

Voor geheel Nederland is de verdeling in het schooljaar 1999-2000 16,0 % 1,25 leerlingen, 0,1 % 1,4 leerlingen, 0,2 % 1,7 leerlingen en 12,8 % 1,9 leerlingen.

De leerlingen met een gewichtsfactor zijn zeer ongelijkmatig verdeeld over de schoolstadsdelen. Stadsdelen waar een bovengemiddeld aantal gewichtsléerlingen naar school gaan zijn Oud-West, Nieuw-West, Zuidrand en Dukenburg. Een zeer opvallende positie neemt het schoolstadsdeel Oud-West in met 91,6 % gewichtsléerlingen.

Uit nadere analyse van leerlingenstromen is bekend dat soms ook relatief meer gewichtsléerlingen naar een school gaan dan op basis van de in wijk, waarin de school ligt, woonachtige leerlingen verwacht kan worden.

Figuur 4.2 Percentage gewichtsléerlingen per stadsdeel

4.5 Scholen en leerlingen basisonderwijs

In de bijlage staan in tabel 3 alle Nijmeegse basisscholen vermeld met hun leerlingenaantallen en enkele andere gegevens over de leerlingenpopulatie, zoals het percentage gewichtsléerlingen en allochtone leerlingen.

Tussen de scholen doen zich grote verschillen voor in omvang. Abibakr, een Islamitische basisschool, valt op vanwege zijn klein aantal leerlingen. De Jenaplanscholen De Sterredans en De Lanteerne hebben een bijzonder groot aantal leerlingen. De Montessorischolen trekken veel leerlingen. De scholen De Oversteek en Het Talent in de Waalsprong zijn nieuwe scholen. Beide scholen zullen naar verwachting een sterke groei doormaken.

Ongeveer de helft van de scholen betreft zijn leerlingen voor ten minste 70% uit de eigen wijk, dat wil zeggen uit de wijk waar de school gevestigd is. Opvallend hoge percentages leerlingen uit eigen wijk hebben Het Octaaf, De Klumpert, De Vossenburcht, Prins Maurits en de scholen in de Waalsprong.

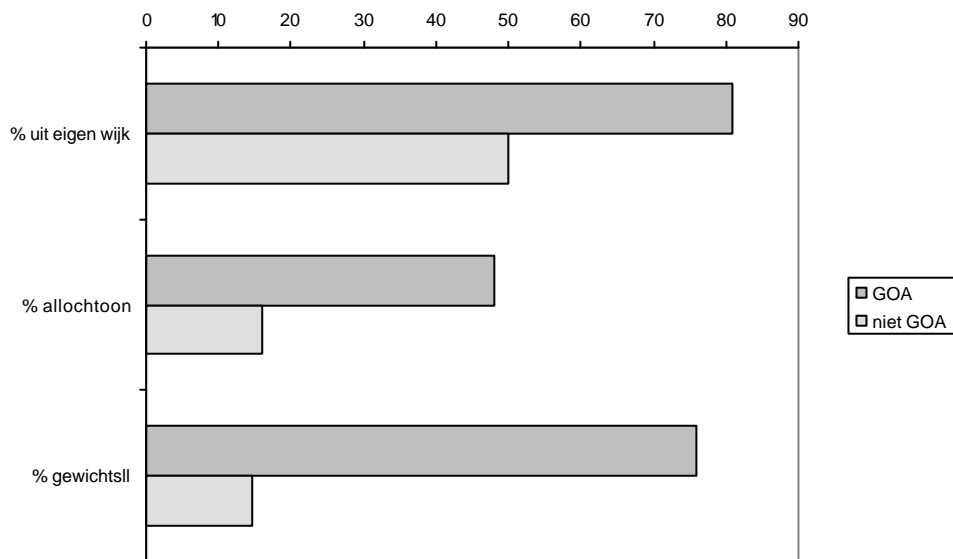
De Jenaplanscholen en de Montessorischolen hebben een veel groter voedingsgebied dan de wijk waar de school ligt. Het percentage leerlingen van deze scholen afkomstig uit de eigen wijk is over het algemeen klein. Opvallend lage percentages leerlingen uit eigen wijk hebben Abibakr en Vrije School. Deze beide scholen hebben de regio als voedingsgebied.

Iets meer dan een kwart van de basisschoolleerlingen in Nijmegen is niet-westers allochtoon. Het aandeel niet-westerse allochtone leerlingen op de scholen varieert sterk. Er zijn zeven scholen die meer dan 50% allochtone leerlingen hebben.

In het schooljaar 2001-2002 heeft 30% van de basisschoolleerlingen in Nijmegen een gewichtsfactor groter dan 1.00.

Tussen de scholen doen zich grote verschillen voor in de samenstelling van de schoolpopulatie naar leerlinggewicht. Van de 41 scholen hebben 13 scholen een percentage gewichtleerlingen hoger dan 50. Deze 13 scholen zijn de zogenaamde GOA scholen (Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid).

Figuur 4.3 Verschillen schoolpopulatie GOA-scholen en niet-GOA-scholen

Van de leerlingen op GOA scholen komt 81% uit de eigen wijk. Van de leerlingen op de niet-GOA scholen komt 50% uit de eigen wijk.

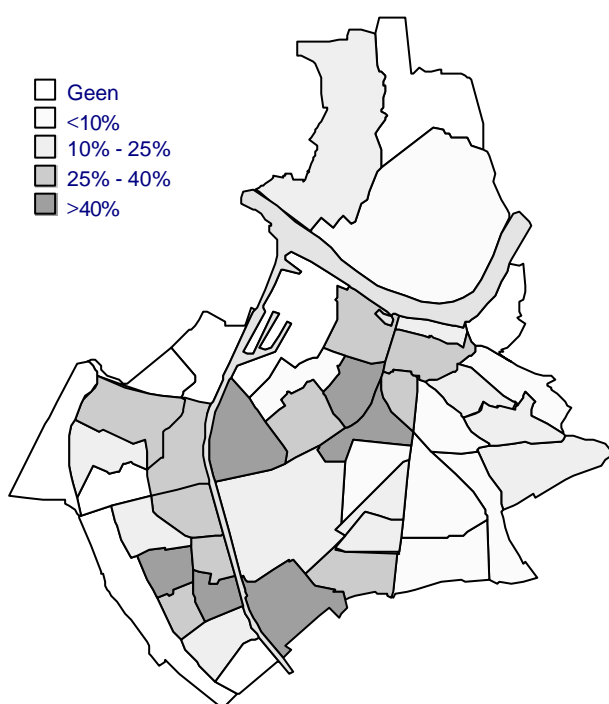
Op de GOA scholen zitten relatief veel niet-westerse allochtone leerlingen (48% vs 16% op niet-GOA scholen). Dat heeft te maken met het relatief grote aandeel niet-westerse allochtone leerlingen in de wijken waar de GOA scholen gevestigd zijn maar ook met leerlingstromen. Autochtone leerlingen gaan vaker dan niet-westerse allochtone leerlingen buiten de eigen wijk naar school.

Voor alle GOA scholen samen geldt dat ruim 76% gewichtsléerling is. Het aandeel gewichtsléerlingen voor de groep overige basisscholen ligt op 14,5%. Ook dit verschil heeft te maken met de leeringensamenstelling van wijken met GOA scholen en met leeringstromen. Leering met gewicht 1,00 gaan vaker dan 1,25- en 1,90-leering buiten de eigen wijk naar school.

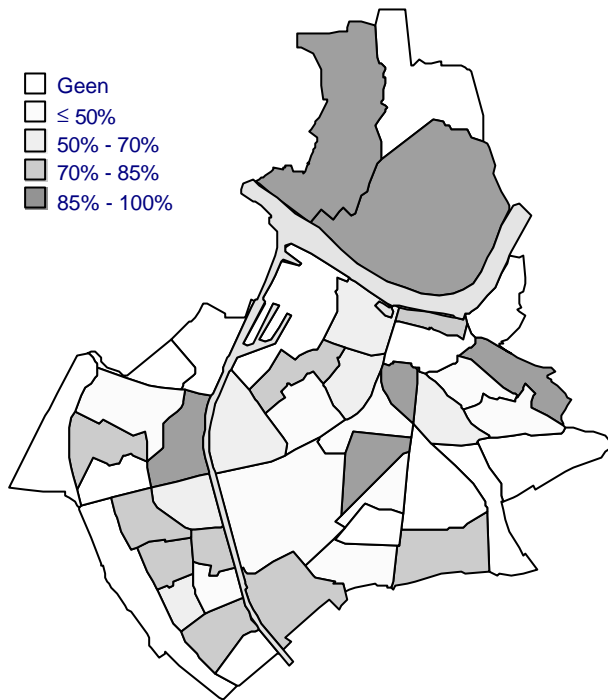
4.6 Wijken en leering basisonderwijs

In het schooljaar 2001-2002 bedraagt het aantal basisschoolleering in Nijmegen, niet meegeteld de buitenleering, bijna 12000. In alle wijken wonen basisschoolleering. De kaarten 4.1 en 4.2 geven tesamen met tabel 4 in de bijlage een meer uitgebreid overzicht met leeringgegevens per wijk.

Kaart 4.1 Aandeel allochtone basisschoolleering per wijk

Kaart 4.2 Aandeel basisschoolleerlingen dat in eigen wijk naar school gaat

Enkele bevindingen zijn:

- Wijken met een klein aantal basisschoolleerlingen zijn Centrum en Kwakkenberg.
- Iets meer dan een kwart van de basisschoolleerlingen is niet-westers allochtoon.
- In de wijken Nijeveld, Wolfskuil, Grootstal, Hatert, Heseveld, Neerbosch-Oost, Zwanenveld, Meijhorst, Aldenhof, Malvert en De Kamp is een bovengemiddeld percentage van de basisschoolleerlingen niet-westerse allochtoon.
- Bijna 60 % van de leerlingen bezoekt basisonderwijs in de eigen wijk. Er treden grote verschillen op tussen de wijken.
- Wijken waar een zeer hoog percentage leerlingen in eigen wijk naar school gaat, zijn Bottendaal, Hunnerberg, Hazenkamp, Hatert, Weezenhof, De Kamp, Oosterhout en Lent. Wijken waar een (zeer) laag percentage leerlingen in eigen wijk naar school gaat zijn Altrade, Hengstdal, Goffert, St. Anna, Grootstal, Heseveld, Malvert en 't Acker. Opgemerkt dient te worden dat in de wijken Centrum, Kwakkenberg, Groenewoud, Heyendaal en Haterse Hei geen basisschool is gevestigd.

De niet-westerse allochtone leerlingen bezoeken vaker een school in de eigen wijk dan de Nederlandse + westerse allochtone leerlingen. Voor de gehele stad bedraagt het verschil 10%. Met name in wijken met relatief veel niet-westerse allochtone leerlingen bezoeken de allochtone leerlingen vaker een school in de eigen wijk.

Wanneer we het percentage allochtone leerlingen in een wijk vergelijken met het percentage allochtone leerlingen op de daar gevestigde school of scholen (zie tabel 4 in de bijlage), verkrijgen we een idee van de mate waarin een schoolpopulatie een afspiegeling vormt van de wijkpopulatie. De vergelijking verliest aan betekenis wanneer het percentage leerlingen afkomstig uit de eigen wijk klein is.

Wanneer we ons beperken tot de 19 scholen die 70% of meer van de leerlingen hebben uit de wijk waarin de school ligt, blijkt dat 11 scholen meer allochtone leerlingen hebben dan op basis van de wijksamenstelling verwacht kan worden. Bij vier scholen (Groot Nijveld, Aquamarijn, De Wieken en De Klumpert) gaat het om een verschil van 10 % of meer. Opvallend zijn de verschillen in samenstelling tussen enkele scholen die in dezelfde wijk liggen.

4.7 Indicatoren om achterstand te meten

Vertraging in het basisonderwijs

Leerlingen uit groep 8 zijn als vertraagde leerlingen beschouwd indien ze per 31 december de leeftijd van 13 hebben bereikt.

Leerlingen kunnen vertraging oplopen door te doubleren. Leerlingen kunnen ook vertraging oplopen doordat ze op gemiddeld oudere leeftijd het basisonderwijs instromen (zonder te doubleren). Het gaat hierbij met name om allochtone nieuwkomers.

Tussen de stadsdelen doen zich grote verschillen voor in het percentage vertraagde leerlingen. Vooral Oud-West, Nieuw-West en ook Dukenburg hebben veel vertraagde leerlingen.

Er zijn grote verschillen tussen de Nederlandse + westerse allochtone leerlingen en de niet-westerse allochtone leerlingen. Het hoogste percentage vertraagde leerlingen komt voor bij de leerlingen behorend tot de overige niet-westerse allochtonen.

Het percentage vertraagde leerlingen is bij de leerlingen met de gewichten 1,25 en 1,90 aanzienlijk hoger dan bij de 1,00 leerlingen. Het percentage vertraagde leerlingen is bij de 1,90 leerlingen is op zijn beurt aanzienlijk hoger dan bij de 1,25 leerlingen. De aantallen leerlingen met gewicht 1,4 en 1,7 zijn te gering om te kunnen bepalen in welke mate bij deze leerlingen vertraging voorkomt.

Er zijn weliswaar percentageverschillen tussen jongens en meisjes maar niet volgens een duidelijk patroon.

Tabel 4-7: Vertraging in het basisonderwijs (gemeten in groep 8)

	00-01 aantal ll groep 8	% vertraagde. leerlingen	01-02 aantal ll groep 8	% vertraagde. leerlingen
Centrum	27		26	3,8
Oud-Oost	208	0,5	203	1,0
Oud-West	167	9,0	164	6,1
Nieuw-West	102	6,9	149	5,4
Midden-Zuid	125	0,8	129	
Zuidrand	151	2,6	188	2,7
Dukenburg	257	3,5	199	7,0
Lindenholt	194	2,6	203	5,4
Waalsprong	40		41	
onbekend	31		19	
Totaal	1.302	3,3	1.321	3,9
ned	1.037	1,9	976	2,5
surin	18	5,6	19	
antill	17		30	10,0
turks	63	7,9	82	6,1
marokk	50	4,0	67	9,0
ov. allocht	115	13,0	128	10,2
onbekend	2		19	
Totaal	1.302	3,3	1.321	3,9
1,00	846	1,2	766	2,0
1,25	200	5,0	210	5,7
1,90	192	11,5	237	10,1
onbekend	53		103	
Totaal	1.291	3,3	1.321	3,9
jongens ned.	497	1,4	492	2,6
jongens allocht.	133	10,5	152	7,2
jongens totaal	630	3,3	644	3,7
meisjes ned.	508	2,4	484	2,3
meisjes allocht.	127	7,1	174	9,2
meisjes totaal	635	3,3	658	4,1
Totaal	1.265	3,3	1.302	3,9

Resultaten eindtoets basisonderwijs (cito-toets) en schooladviezen

De Cito-eindtoetsscore geeft het prestatieniveau van de leerling weer op de basisvaardigheden (taal, rekenen/wiskunde en informatieverwerking), uitgedrukt in een schaa score liggend tussen de 500 en 550.

Nijmegen scoort in een reeks van jaren hoger dan het Nederlandse gemiddelde.

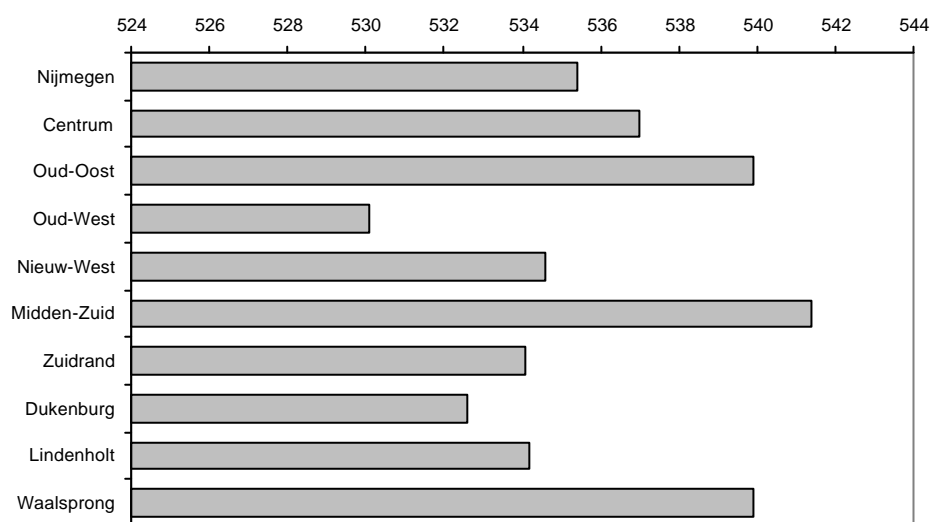
Tabel 4-8: De gemiddelde standaardscore eindtoets basisonderwijs (cito-scores) van Nijmegen, GSB-steden en Nederland

	Nijmegen	Nederland
1995-1996	535,2	534,5
1996-1997	534,9	534,7
1997-1998	535,2	534,6
1998-1999	535,2	534,4
1999-2000	536,5	534,2
2000-2001	535,9	534,9

Citoscores en schooladviezen naar stadsdeel waar leerlingen wonen

De cito-scores in Centrum, Oud-Oost, Zuidrand en Waalsprong zitten boven het stadsgemiddelde. De scores in Oud-West, Zuidrand en Dukenburg zitten onder het stadsgemiddelde. Met name de scores Oud-West zijn opvallend laag. Dit is te zien in figuur 4.4 en ook in tabel 5 van de bijlage, waarin meer gespecificeerde gegevens staan over citoscores en schooladviezen naar doelgroep en stadsdeel.

Figuur 4.4 Gemiddelde citoscore naar stadsdeel (2001-2002)

Een andere indicator voor het behaalde resultaat in het basisonderwijs door een leerling is het schooladvies. In het vo-advies, het advies aan de leerling om toe te treden tot het vo op een bepaald niveau (vso t/m vwo), houdt de school behalve met de leerprestaties ook rekening met andere vaardigheden en omstandigheden van een leerling.

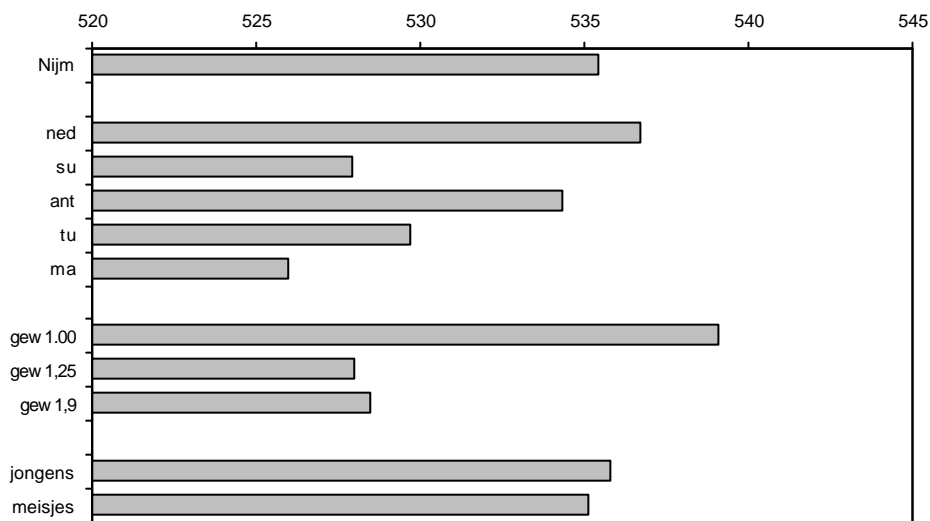
De verschillen in schooladviezen tussen de stadsdelen sluiten aan bij de gevonden verschillen in cito-scores.

Lage percentages adviezen < vmbo-t/havo in Centrum, Oud-Oost, Zuidrand en Waalsprong en hoge percentages adviezen < vmbo-t/havo in Oud-West, Zuidrand en Dukenburg.

Citoscores naar stadsdeel waar leerlingen naar school gaan

Wanneer leerlingen toegerekend worden aan het stadsdeel waar ze naar school gaan en vervolgens cito-scores per stadsdeel bepaald worden, geeft dat andere uitkomsten. In Oud-Oost stijgt de score en in Oud-West, Midden-Zuid en Zuidrand daalt de score. De verklaring hiervoor moet gezocht worden in leerlingstromen die ertoe leiden dat de samenstelling van leerlingen naar etniciteit en naar leerlinggewicht verandert. In Oud-Oost gaan relatief meer groep 8 leerlingen met gewicht 1,00 naar school dan er in dit stadsdeel wonen en in Oud-West, Midden-Zuid en Zuidrand gaan relatief minder groep 8 leerlingen met gewicht 1,00 naar school dan er in deze stadsdelen wonen.

Figuur 4.5 Gemiddelde citoscore naar etniciteit, leerlinggewicht en geslacht (2001-2002)

Verschillen naar etnische groepen

De verschillen in cito-scores tussen etnische groepen zijn groot. Opvallend laag zijn de gemiddelde scores van de Turkse en Marokkaanse leerlingen in het schooljaar 2001-2002. De scores van overige niet-westerse allochtone leerlingen zijn lager dan de scores van Nederlandse + westerse allochtone leerlingen maar zijn beduidend hoger dan de scores bij de Surinaamse, Antilliaanse/Arubaanse, Turkse en Marokkaanse leerlingen.

Bij de schooladviezen is een zelfde patroon van verschillen te zien.

Verschillen naar leerlinggewicht

De verschillen in cito-scores tussen de leerlingen met gewicht 1,0 en de leerlingen met gewicht 1,25 of 1,9 zijn groot. Opvallend is dat de scores van de leerlingen met gewicht 1,25 en de leerlingen met gewicht 1,9 zo dicht bij elkaar zitten. Leerlingen met gewicht 1,9 tellen in de gewichtenregeling immers aanmerkelijk zwaarder mee dan leerlingen met gewicht 1,25.

De 1,00 leerlingen met de hoge gemiddelde cito-score krijgen voornamelijk de hogere schooladviezen (lage percentages adviezen < vmbo-t/havo). De 1,25 en 1,90 leerlingen krijgen voornamelijk de lagere schooladviezen. De 1.25 leerlingen krijgen lagere adviezen dan de 1.90 leerlingen.

Verschillen naar geslacht

Tussen jongens en meisjes doen zich weinig verschillen voor in cito-scores en schooladviezen. Dat geldt voor zowel voor de Nederlandse en westerse allochtone leerlingen als voor de niet-westerse allochtone leerlingen.

Verschillen naar GOA- en niet-GOA-scholen

Wanneer we de citoscores en schooladviezen van GOA scholen en niet-GOA met elkaar vergelijken dienen we rekening te houden met de leerlingsamenstelling. Bij de vergelijking is rekening gehouden met de gewichtsfactor van leerlingen.

Tabel 4-9: Cito-scores en schooladviezen van GOA- en niet-GOA scholen

	gemiddelde cito-eindtoetsscore			% advies lager dan vmbo-t/havo		
	GOA	niet-GOA	totaal	GOA	niet-GOA	totaal
00-01						
gewicht 1,00	535,7	539,6	539,2	42,7	28,4	29,9
gewicht 1,25	525,1	530,7	527,1	84,4	69,6	79,2
gewicht 1,90	526,5	530,4	527,7	68,9	63,0	67,2
totaal	528,1	538,1	535,2	68,8	34,9	45,0
01-02						
gewicht 1,00	536,0	539,4	539,1	42,5	28,2	29,5
gewicht 1,25	527,1	529,4	528,0	76,4	79,3	77,5
gewicht 1,90	528,0	529,6	528,5	70,4	69,3	70,1
totaal	529,2	537,7	535,4	66,9	36,2	44,9

Zoals verwacht zijn de cito-scores en adviezen, wanneer niet gelet wordt op de leerlingsamenstelling, op GOA scholen lager dan op de niet-GOA scholen.

Wanneer gekeken wordt naar de resultaten per groep gewichtslernen doen zich evenwel ook verschillen voor:

Groep 1,00 leerlingen

De citoscores van de 1,00 leerlingen op GOA scholen zijn aanzienlijk lager dan de scores van de 1,00 leerlingen op de niet-GOA scholen. Ook bij het schooladvies is er een groot verschil bij de 1,00 leerlingen. Van de 1,00 leerlingen op GOA scholen krijgt 43% een schooladvies lager dan vmbo-t/havo, tegenover 28% van de 1,00 leerlingen op de andere basisscholen.

Groep 1,25 leerlingen

Ook bij de 1,25 leerlingen kunnen er verschillen in resultaten geconstateerd worden. Het beeld is voor de beide schooljaren niet hetzelfde. In 2000-2001 zijn de resultaten van de leerlingen op GOA scholen beduidend lager dan op andere scholen. In 2001-2002 is het verschil tussen de cito-scores aanmerkelijk kleiner geworden en het schooladvies op GOA scholen is iets gunstiger dan op de niet-GOA scholen.

Groep 1,90 leerlingen

De citoscores van de 1,90 leerlingen zijn op de GOA scholen lager dan op de andere scholen. In het schooljaar 2001-2002 zijn de verschillen kleiner geworden. Op de GOA scholen zijn de scores van de 1,90 leerlingen wat hoger dan van de 1,25 leerlingen. In 2000-2001 kregen de 1,90 leerlingen vaker een schooladvies lager dan vmbo-t/havo dan op de andere scholen (69 respectievelijk 63%). Voor het schooljaar erna zien we een kleiner verschil (70 respectievelijk 69%).

Resumerend zijn de verschillen in leerlingresultaten tussen GOA scholen en de andere scholen het grootst bij de 1,00 leerlingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de groep 1,00 leerlingen op GOA scholen afwijkt van de 1,00 leerlingen op de niet-GOA scholen. Er kan vanuit gegaan worden dat de groep 1,00 leerlingen meer heterogeen is samengesteld dan de 1,25- en de 1,90- leerlingen. Tot de 1,00 leerlingen dienen te worden gerekend de leerlingen waarvan één van de ouders mbo opleiding heeft maar ook de leerling waarvan beide ouders universitair zijn opgeleid. Dat betekent dat de sociaal economische achtergrond van 1,00 leerlingen onderling sterk kan verschillen. Verondersteld kan worden dat de ouders van 1,00 leerlingen op de GOA-scholen minder goed zijn opgeleid dan de ouders van de 1,00 leerlingen op de niet-GOA scholen en dat dit het grote verschil in leerlingresultaten met zich meebrengt. Met de voorhanden zijnde gegevens kan dit niet aangetoond worden. Wel kunnen we de schoolprestaties van de 1,00 leerlingen laten zien in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders en in wijken met relatief weinig hoger opgeleide ouders⁵.

Tabel 4-10: Cito-scores en schooladviezen van 1,00 leerlingen in qua opleiding verschillende wijken

	1,00 leerlingen in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders	1,00 leerlingen in tussenvijken	1,00 leerlingen in wijken met relatief weinig hoger opgeleide ouders	1,00 leerlingen op GOA scholen 1)
citoscore in 00-01	542,3	538,5	536,3	535,5
citoscore in 01-02	541,7	538,4	537,1	536,0
vo-schooladvies lager dan vmbo-t/havo in 00-01	12,7%	35,0%	43,7%	43,2%
vo-schooladvies lager dan vmbo-t/havo in 01-02	14,9%	33,9%	39,8%	42,5%

1) excl basisschool Abibakr welke in de wijk Altrade ligt.

De gemiddelde score van de 1,00 leerlingen in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders is hoger dan van de 1,00 leerlingen in de wijken met relatief minder hoger opgeleide ouders. De 1,00 leerlingen in wijken met relatief veel hoger opgeleide ouders hebben veel minder vaak een schooladvies lager dan vmbo-t/havo dan de 1,00 leerlingen in de wijken met relatief minder hoger opgeleide ouders.

Uit de laatste twee kolommen blijkt dat de prestaties van de 1,00 leerlingen op de GOA scholen lager zijn dan van de 1,00 leerlingen in wijken met GOA scholen. Dit kan

⁵ Gebaseerd op gegevens uit de Stadspeiling 2001.

veroorzaakt worden door leerlingenstromen die selectief zijn. De 1,00 leerlingen bezoeken vaker een school buiten de wijk dan de 1,25 en de 1,90 leerlingen. Verondersteld kan worden dat ook binnen de groep 1,00 leerlingen selectieve stromen optreden. Het is voorstelbaar dat ouders in een relatief sterke sociaal economische positie verhoudingsgewijs vaak een school kiezen, waar veel leerlingen zitten met een soortgelijke achtergrond.

Doorstroom uit basisonderwijs naar onderwijstypen in het voortgezet onderwijs

Naast de cito-eindtoetsscore en het vo-advies geeft het gekozen onderwijstype in het vo inzicht in de schoolprestatie. Vanuit het basisonderwijs stromen leerlingen door naar verschillende brugklastypen in het voortgezet onderwijs. Een meer evenredige deelname

Tabel 4-11: Doorstroom vanuit basisonderwijs naar voortgezet onderwijs naar stadsdelen en groepen leerlingen (00-01)

	% pro + lwoo 1)	% overig vmbo 2)	% avo 3)	% avo +vbo 4)
Centrum	5,6		77,8	16,7
Oud-Oost	4,3	1,6	63,6	30,4
Oud-West	17,3	27,2	46,3	9,3
Nieuw-West	8	19,7	64,2	8
Midden-Zuid	3,1	2,3	72,3	22,3
Zuidrand	5,6	19,8	58,6	16
Dukenburg	10,1	28,5	56,6	4,8
Lindenholt	3,3	25,6	66,1	5
Waalsprong		2,7	89,2	8,1
stadsdeel onbekend		46,7	46,7	6,7
Totaal	7,2	18,2	61,5	13,1
ned	5,9	16,9	65,6	11,6
surin	9,5	28,6	57,1	4,8
antill	9,5	33,3	42,9	14,3
turks	11,9	19,4	55,2	13,4
marokk	14,3	42,9	35,7	7,1
ov. allocht	8,1	13,8	69,1	8,9
onbekend	12,2	18,9	25,7	43,2
Totaal	7,2	18,2	61,5	13,1
jongens ned.	7,9	19,5	61	11,5
jongens allocht.	9,4	32,1	49,1	9,4
jongens totaal	9,4	21,6	56,2	12,9
meisjes ned.	4,8	17,2	64,4	13,6
meisjes allocht.	13	19,1	59,1	8,7
meisjes totaal	6,2	17,8	60,8	15,2
Totaal	7,2	18,2	61,5	13,1

- 1) *pro* betekent praktijkonderwijs; *lwoo* is leervegondersteunend onderwijs binnen het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vergelijkbaar met voormalige *ivbo*)
- 2) *vmbo*, exclusief *vmbo-t* komt neer op voormalige *vbo*;
vmbo = voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (omvat voormalige *vbo* en *mavo*); *vmbo* kent vier leerwegen waaronder *vmbo-t* (voormalige *mavo*)
- 3) *avo* = brugklatype onderwijs met *vwo*, *havo* en *mavo*
- 4) *avo* en *vbo* is het breedste brugklatype onderwijs met *vwo*, *havo*, *mavo* en *vbo*

aan het voortgezet onderwijs is een van de landelijke doelstellingen van het achterstandenbeleid. De doorstroom naar het vo per doelgroep is hiervoor een belangrijk ijkpunt.

Uitgegaan is van de 1e klassers in het vo in het schooljaar 2000-2001 die in het schooljaar 1999-2000 op Nijmeegse basisscholen zaten. Er komen twee brede brugklatypes voor: *avo* + *vbo* en *avo* (*avo* = *mavo/havo/vwo*) welke een zuivere meting in de weg staan.

In de stadsdelen Oud-West en Dukenburg en bij de diverse allochtone groepen zijn relatief veel kinderen vanuit het basisonderwijs doorgestroomd naar het praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs.

Jongens stromen meer dan meisjes door naar het pro en lwoo (9,4 % jongens en 6,2 % meisjes). Maar bij de allochtonen is de verdeling precies omgekeerd.

Opvallend hoge doorstroom naar het vmbo, excl. het vmbo-t, zien we in de stadsdelen Oud-West, Dukenburg en Lindenholt en bij een aantal allochtone groepen. Met name bij de Marokkanen is de doorstroom hoog.

Jongens stromen meer dan meisjes door naar het vmbo, excl. vmbo-t (21,6 % jongens en 17,8 % meisjes). Hetzelfde geldt ook voor de allochtone leerlingen maar hier is het verschil groter (32,1 % jongens en 19,1 % meisjes).

4.8 Verzuim in het primair onderwijs

In Jaarverslagen Leerplicht worden de aantallen leerlingen die relatief en absoluut verzuimd hebben, vermeld.

Bij relatief verzuim gaat het om leerplichtigen die staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling, maar hiervan langer dan drie dagen, of 1/8 deel van de lessen in vier weken, afwezig zijn zonder vrijstelling (conform Leerplichtwet).

Van absoluut verzuim is sprake als leerplichtige leerlingen, zonder vrijstelling te hebben gekregen, niet zijn ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.

Tabel 4-112: Relatief schoolverzuim in het primair onderwijs

	00-01	01-02
regulier (bo)	116	177
spec (sbo)	22	37
spec (so/rec)	14	12
totaal	152	226

Het betreft leerlingen die als verzuimer zijn aangemeld bij afdeling Leerplicht van de gemeente. Niet alle verzuim volgens de leerplichtwet wordt doorgegeven aan afdeling Leerplichtzaken. Verondersteld kan worden, dat met name de meer ernstige vormen van verzuim worden gemeld.

Het aantal leerplichtigen van 5-12 jaar bedroeg volgens de jaarverslagen in het schooljaar 2000-2001 12958 en in het schooljaar 2001-2002 12982. Dit betekent dat het verzuim in 2000-2001 ongeveer 1,2% van de leerplichtigen en in het schooljaar 2001-2002 ongeveer 1,7% bedraagt. (Er zitten in het primair onderwijs ook leerlingen ouder dan 12 jaar en er zitten ook 12 jarige leerlingen in het voortgezet onderwijs).

Afgezet tegen het totaal aantal leerlingen (binnenleerlingen) bedraagt het verzuim in het schooljaar 2000-2001 in het bo 1,0 %, in het sbo 4,3 % en in het so 8,5 % . In het schooljaar 2001-2002 zijn de percentages: bo 1,5, sbo 7,4 en so 6,9 .

Het absolute verzuim bedraagt in het schooljaar 2001-2002 in het primair onderwijs 10 kinderen. Er wordt verondersteld dat de registratie van absoluut verzuim niet volledig is.

5 Voortgezet onderwijs

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt het voortgezet onderwijs aan de orde. Opgenomen zijn het reguliere voortgezet onderwijs (vo) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Na een beschrijving van de diverse onderwijssoorten, wordt een overzicht geboden van de scholen in Nijmegen en de leerlingen. Er wordt hierbij aangegeven welke onderwijssoorten de scholen bieden en de herkomst van de leerlingen zowel naar gemeente als naar stadsdeel.

Aan de orde komen vervolgens: de deelname aan projecten, de verhouding jongens en meisjes en de percentages cumi-leerlingen en de etnische groepen.

In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwijsindicatoren opgenomen die achterstanden van groepen leerlingen in beeld brengen: deelname aan onderwijstypen in het derde leerjaar, doubleren en slaagresultaten. Bij het bepalen van deze indicatoren is uitgegaan van de in Nijmegen woonachtige leerlingen ongeacht in welke gemeente zij een school bezoeken.

Tenslotte wordt het verzuim vermeld.

5.2 De onderwijssoorten

Het **voortgezet onderwijs** kent de volgende onderwijstypen:

- het praktijkonderwijs (pro);
- het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo);
- het hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo);
- het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo).

Praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen voor wie het gezien hun capaciteiten niet mogelijk is een diploma te behalen. Het praktijkonderwijs is geen voorbereiding op vervolgonderwijs maar op de arbeidsmarkt.

VMBO

Het vmbo kent vier leerwegen:

- de basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-b);
- de kaderberoepsgericht leerweg (vmbo-k);
- de gemengde leerweg (vmbo-g);
- de theoretische leerweg (vmbo-t).

De basis- en de kaderberoepsgerichte leerwegen leiden toe naar het middelbaar beroepsonderwijs. De basisberoepsgerichte leerweg leidt toe naar een één- of tweejarige opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs. De kaderberoepsgerichte leerweg leidt toe naar een driejarige of vierjarige opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs.

De theoretische leerweg leidt toe naar het middelbaar beroepsonderwijs of het havo. De theoretische leerweg wordt wel vergeleken met het mavo.

De gemengde leerweg is een onderwijs waarin algemene vakken en beroepsgerichte vakken worden gecombineerd.

Voor leerlingen met achterstanden of gedrags- en motivatieproblemen die extra begeleiding nodig hebben om hun diploma te behalen, is er leerwegondersteunend onderwijs (**lwoo**) binnen de leerwegen.

HAVO-VWO

Aan het eind van het derde leerjaar maken de leerlingen in havo en vwo een profielkeuze. De leerling kiest een van de vier profielen "cultuur en maatschappij, economie en maatschappij, natuur en gezondheid, natuur en techniek".

Het vwo kan nog uitgesplitst worden naar atheneum of gymnasium.

Voortgezet speciaal onderwijs

Dit onderwijs is bestemd voor kinderen met een handicap of onderwijsbelemmering. De scholen voor voortgezet speciaal onderwijs in Nijmegen verzorgen onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (zmok), zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk), slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden.

Het voortgezet speciaal onderwijs is niet bedoeld voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden (het voormalige vso-lom) en voor moeilijk lerende kinderen (het voormalige vso-mlk). Deze kinderen zullen veelal aan het leerwegondersteunend onderwijs of aan het praktijkonderwijs deelnemen.

5.3 De vo scholen en de leerlingaantallen

De gemeente Nijmegen telt in het schooljaar 2001/2002 14 scholen voor voortgezet onderwijs en vier scholen voor voortgezet speciaal onderwijs.

Tabel 5-1: Scholen voor voortgezet onderwijs in Nijmegen en aantallen leerlingen

School	schooltype	00-01			01-02		
		Nijm.	niet-Nijm.	totaal 3)	Nijm.	niet-Nijm.	totaal
Canisius	vmbo, incl lwoo,havo,vwo	1063	739	1802	1155	750	1905
Kandinsky 1)	vmbo, incl lwoo,havo,vwo	741	470	1211	699	450	1149
NSG	vmbo-t,havo,vwo	850	730	1580	836	752	1588
Dominicus 2)	vmbo,havo,vwo	580	497	1077	578	508	1086
Jonkerbosch	vmbo, uitsluitend lwoo	232	154	386	214	148	362
Lindholt	vmbo-t,havo,vwo	534	528	1062	535	523	1058
Maaswaal (Dukenburg)	vmbo	305	294	599	324	290	614
Gymnasium	gymnasium	596	711	1307	578	703	1281
SSGN	vmbo-t,havo,vwo	733	501	1234	760	504	1264
Montessori	vmbo, incl lwoo,havo,vwo	783	601	1384	780	782	1562
Karel de Grote	vrije school	132	399	531	140	431	571
Joannes	praktijkonderwijs	65	49	114	60	54	114
Zonnegaard	praktijkonderwijs	61	85	146	76	58	134
Groenschool	vmbo, incl lwoo, geen vmbo-t	155	202	357	181	207	388
Totaal		6830	5960	12790	6916	6160	13076

1) inclusief St. Jorisschool.

2) 2).inclusief Monnikskap

3) aantal leerlingen is 0,5 % lager dan aantal leerlingen volgens Integrale Leerlingtelling op 1 oktober

De scholen in tabel 5-1 zijn geordend volgens de cluster-indeling van de vo scholen. De scholen Canisius College, Kandinsky College en NSG behoren tot het cluster Rijk van Nijmegen. De scholen Dominicus College, Jonkerbosch, Lindenholt College, Maaswaal College, Stedelijk Gymnasium en SSGN vormen het cluster Alliantie Voortgezet Onderwijs. Joannesschool en Zonnegaard behoren tot de stichting Praktijkonderwijs. Het Stedelijk Gymnasium Nijmegen is een van de grootste zelfstandige gymnasia in Nederland.

De vrije school Karel de Grote College is in 2000 omgezet van een vijfjarige mavo naar een scholengemeenschap met de onderwijssoorten vmbo (leerwegen vmbo-k, vmbo-g en vmbo-t), havo en vwo.

5.4 De vso scholen en de leerlingaantallen

Tabel 5-2 biedt een overzicht van de scholen en leerlingenaantallen in het voortgezet speciaal onderwijs. Voor het schooljaar 2000-2001 ontbreken gegevens over de uitsplitsing naar Nijmeegse en niet-Nijmeegse leerlingen.

Tabel 5-2: Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs in Nijmegen en aantallen leerlingen

School	schooltype	00-01			01-02		
		Nijm.	niet-Nijm.	totaal	Nijm.	niet-Nijm.	totaal
De Marwindt	vso sh en esm			69	13	54	67
Talita Koemi	vso zmok			68	33	38	71
Tarcisusschool	vso zmlk			43	20	27	47
Mr Johan Visserschool	vso zmok			223	116	102	218
Totaal				403	182	221	403

5.5 Binnenleerlingen en buitenleerlingen

In het schooljaar 2001-2002 is op de scholen voor voortgezet onderwijs in Nijmegen 47 % buitenleerling. Scholen met meer dan 50 % buitenleerlingen zijn het Stedelijk Gymnasium, het Karel de Grote College en de Groenschool.

Het aantal binnenleerlingen is 53 %. Uit Dukenburg en Lindenholt komen de grootste aantallen leerlingen (9%). Uit de stadsdelen Centrum en Waalsprong komen de minste aantallen leerlingen (beide stadsdelen 1%).

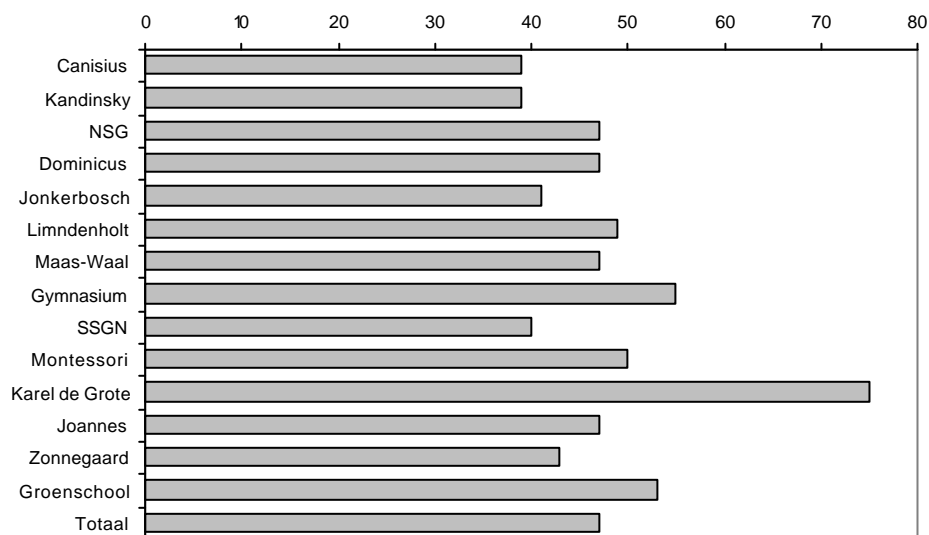
Per school doen zich grote verschillen voor in de herkomstpercentages. Voor het Lindenholt College bijvoorbeeld geldt dat 35 % van de leerlingen afkomstig is uit Lindenholt en 12 % uit Dukenburg. Vanuit de overige stadsdelen gaan relatief weinig leerlingen naar het Lindenholt College.

In het schooljaar 2001-2002 is op de Nijmeegse scholen voor voortgezet speciaal onderwijs 55 % buitenleerling.

Tabel 5-3: Herkomst van de leerlingen op de Nijmeegse vo scholen (01-02),percentages

School	aantal ll	Centr.	Oud- Oost	Oud- West	Nieuw -West	Midden- Zuid	Zuid- rand	Duken- burg	Linden- holt	Waal- spr.	on- bek	buit. Nijm.
Canisius	1905	1	13	8	4	7	8	8	7	3	1	39
Kandinsky	1149	0	3	9	6	3	19	15	5	0	0	39
NSG	1588	1	17	2	4	11	10	5	1	1	0	47
Dominicus	1086	0	1	7	14	4	3	7	16	0	0	47
Jonkerbosch	362	1	5	15	6	1	8	12	11	0	1	41
Lindenholt	1058	0	0	0	2	0	1	12	35	0	0	49
Maaswaal (Dukb)	614	0	0	1	3	0	3	25	19	0	0	47
Gymnasium	1281	1	12	2	2	11	4	7	3	2	0	55
SSGN	1264	0	3	10	8	5	9	13	10	1	0	40
Montessori	1562	2	13	6	4	7	8	5	4	1	1	50
Karel de Grote	571	0	5	2	1	7	4	3	2	1	0	75
Joannes	114										53	47
Zonnegaard	134	2	2	16	7	2	10	9	5	1	1	43
Groenschool	388	0	3	7	6	2	9	10	7	1	2	53
Totaal	13076	1	8	6	5	6	7	9	9	1	1	47

Figuur 5.1 Aandeel niet-Nijmeegse leerlingen per VO-school (2001-2002)

5.6 Deelname aan projecten

Tabel 5-4: Deelnemers aan projecten van Nijmeegse scholen voor voortgezet onderwijs

School	project	00-01			01-02		
		Nijm.	niet-Nijm.	totaal	Nijm.	niet-Nijm.	totaal
Canisius	ISK	187	54	241	202	34	236
Dominicus	Monnikskap	28	22	50	18	24	42
Jonkerbosch	Leerwerkplaatsen				29	9	38
Lindenholt	Eigenwijs	16	29	45	14	29	43
Montessori	Mariken	17	2	19	15	5	20
Totaal					278	101	379

ISK staat voor internationale schakelklas, een voorziening voor de eerste opvang van leerlingen die tussen de 12 en 18 jaar migreren.

De Monnikskap is opgezet voor jongeren met een lichamelijke handicap of ziekte. Het biedt de onderwijssoorten vmbo, havo en vwo.

Behalve de in de tabel genoemde projecten is er het project Allochtone Schoolcontactpersoon bedoeld om een bijdrage te leveren aan het vergroten van de onderwijskansen en onderwijsdeelname van allochtone leerlingen. Dit project is niet verbonden aan een specifieke vo school.

5.7 De verhouding jongens en meisjes en het aandeel cumi-leerlingen

Het voortgezet onderwijs kent een regeling waarbij scholen een vergoeding ontvangen voor leerlingen uit culturele minderheidsgroepen en anderstalige leerlingen. Er worden diverse typen cumi-leerlingen onderscheiden. De voorwaarden van de cumi-regeling zijn per type verschillend. Naast de etniciteit speelt het aantal jaren onderwijs in Nederland een rol.

Tabel 5-5: Leerlingen op Nijmeegse vo scholen naar geslacht en cumi

School	verhouding j-m		% cumi II Nijm		% cumi II niet-Nijm.	
	00-01	01-02	00-01	01-02	00-01	01-02
Canisius	67-33	65-35	27	26	10	7
Kandinsky	46-54	49-51	29	29	6	6
NSG	47-53	47-53	4	4	2	2
Dominicus	50-50	48-52	17	17	1	1,0
Jonkerbosch	98-2	99-1	18	22	8	9,0
Lindenholt	51-49	53-47	4	6	0	0,0
Maaswaal (Dukenburg)	56-44	55-45	15	19	7	11,0
Gymnasium	52-48	52-48		2		1,0
SSGN	49-51	49-51	1	14	0	2,0
Montessori	40-60	41-59	16	15	4	3,0
Karel de Grote	44-56	45-55				
Joannes	54-46	53-47	35	27	8	9,0
Zonnegaard	58-42	55-45	57	49	18	21,0
Groenschool	42-58	38-62		1		1,0
Totaal	52-48	52-48	14	15	3	3

De scholen Canisius, Jonkerbosch, Maaswaal (Dukenburg) en de scholen voor praktijkonderwijs tellen meer jongens dan meisjes.
Tussen scholen zijn grote verschillen in het aandeel cumi-leerlingen. Bij de binnenerlerlingen is een aanzienlijk groter deel cumi-leerling dan bij de buitenleerlingen.

5.8 Etnische groepen

Een belangrijk doelgroepenonderscheid in het onderwijsachterstandenbeleid is de etniciteit van de leerlingen.
Alleen van de in Nijmegen woonachtige leerlingen kunnen we de etniciteit bepalen.

Tabel 5-6: *Leerlingen woonachtig in Nijmegen op Nijmeegse scholen naar etnische groepen, percentages (01-02)*

School	ned 1)	sur	antill	turks	marokk	ov.allocht 2)	onbekend	abs. totaal
Canisius	68,8	0,5	1,0	3,3	4,3	15,4	6,7	1155
Kandinsky	61,5	1,3	2,4	11,0	8,3	12,3	3,1	699
NSG	91,1	0,7	0,6	6,4	0,4	4,9	1,0	836
Dominicus	65,9	2,4	1,0	4,2	5,5	13,1	5,5	578
Jonkerbosch	70,1	1,4	6,1	0,4	3,7	11,7	2,8	214
Lindenholt 3)	78,8	1,1	3,0	0,7	0,9	12,4	3,0	535
Maaswaal (Dukenburg)	70,7	3,1	3,7	7,2	4,0	12,7	1,9	324
Gymnasium	91,3	0,9	0,5	6,3		5,0	0,7	578
SSGN	76,4	0,8	1,6		3,0	8,9	2,0	760
Montessori	76,9	1,8	1,4		3,8	5,6	4,1	780
Karel de Grote	96,4					2,1	1,4	140
Joannes							100	60
Zonnegaard	50,0	1,3	3,9	9,2	9,2	13,2	13,2	76
Groenschool 3)	85,2		0,6		1,9	2,6	9,7	181
Totaal	72,9	1,1	1,5	4,4	3,3	9,4	7,1	6916

1) *nederlanders + westerse allochtonen*

2) *niet-westerse allochtonen*

3) *bij deze scholen is uitgegaan van de verdeling naar etnische groepen in schooljaar 2000-2001*

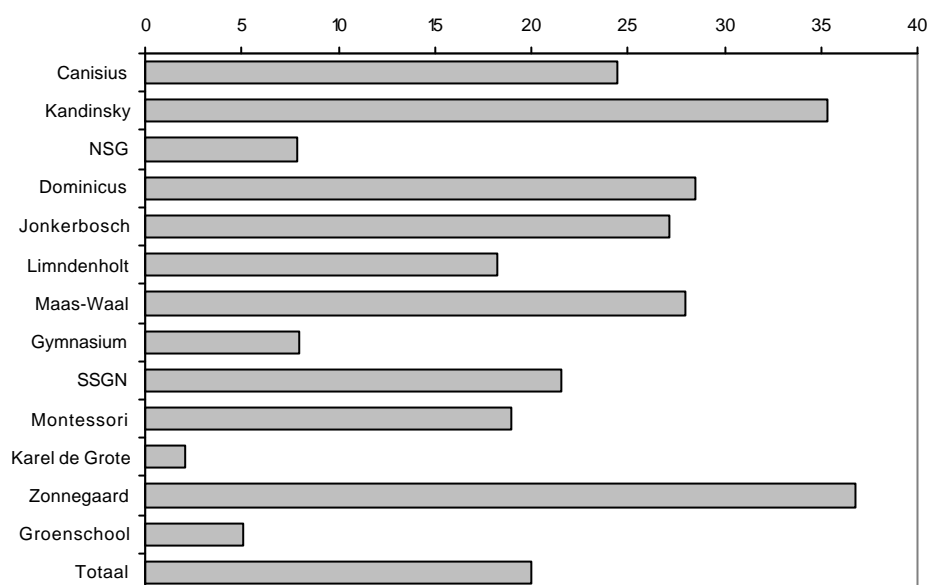
Op de personen die gerekend worden tot Surinamers, Antillianen/Arubanen, Turken, Marokkanen en overig niet-westerse allochtonen is de onderwijsachterstandenbestrijding in algemene zin van toepassing. Van de 6916 leerlingen behoort 19,9 % tot de allochtone doelgroep. Opgemerkt dient te worden dat van relatief veel leerlingen (7,1 %) de etniciteit niet is achterhaald.

Het aandeel leerlingen met cumi-faciliteit is aanzienlijk lager dan de aandeel allochtone leerlingen.

Tussen de scholen voor voortgezet onderwijs zijn grote verschillen in het aandeel niet-westerse allochtone leerlingen. De volgende scholen hebben betrekkelijk weinig (10 % of minder) allochtone leerlingen: NSG, Gymnasium en Karel de Grote. Scholen met relatief veel allochtone leerlingen zijn: Canisius, Kandinsky, Dominicus, Jonkerbosch en Maaswaal Dukenburg.

Een belangrijk deel van de verklaring voor de verschillen dient gezocht te worden in het onderwijsaanbod van de scholen. Allochtone leerlingen zijn oververtegenwoordigd in het vmbo en in het leerwegondersteunend onderwijs van het vmbo.

Figuur 5.2 Aandeel niet-westerse allochtone leerlingen per VO-school (2001-2002)

In de volgende tabel wordt het percentage niet-westerse allochtone leerlingen per school gespecificeerd naar schoollocatie en het type onderwijs vermeld.

Tabel 5-7: Percentage niet-westerse allochtonen van de leerlingen woonachtig in Nijmegen op Nijmeegse scholen, gespecificeerd naar locatie (01-02)

school	locatie	type onderwijs	% niet-west. allochtonen
Canisius	Berg en Dalseweg	vmbo-t, havo, vwo	12,6
	Goffert	vmbo, incl lwoo	19,2
	Akkerlaan	isk	68,8
Kandinsky	Malderburcht	vmbo-t, havo, vwo	30,3
	Haterseweg	vmbo	45,8
	Prins Hendrikstraat	vmbo-t, uitsluitend lwoo	12,2
NSG		vmbo-t, havo, vwo	7,9
Dominicus		vmbo, havo, vwo	28,5
Jonkerbosch		vmbo, uitsluitend lwoo	27,1
Lindenholt 1)		vmbo-t, havo, vwo	18,1
Maaswaal Dukenburg		vmbo	27,5
Gymnasium		vwo	8,0
SSGN		vmbo-t, havo, vwo	21,6
Montessori	Berg en Dalseweg	vmbo, incl lwoo	35,4
	Kwakkenberg	alle brugklastypen	14,1
	Vlierestraat	vmbo-t, havo, vwo	8,0
Karel de Grote		vrije school	2,1
Joannes		praktijkonderwijs	
Zonnegaard		praktijkonderwijs	36,8
Groenschool 1)		vmbo, incl lwoo	5,1
Totaal			19,9

1) bij deze scholen is uitgegaan van de verdeling naar etnische groepen in schooljaar 2000-2001

De hogere percentages niet-westerse allochtone leerlingen worden aangetroffen bij de isk, het vmbo en het praktijkonderwijs. (Van relatief veel isk-leerlingen is de etniciteit niet vastgesteld).

Op zes schoollocaties wordt vmbo-t, havo en vwo geboden. Ook tussen deze locaties treden grote verschillen op in de percentages niet-westerse allochtone leerlingen. Deze verschillen hebben te maken met de ligging, het voedingsgebied van de scholen en de spreiding van de allochtone leerlingen over de stad. De scholen Canisius (Berg en Dalseweg) en Montessori (Vlierestraat) in Oud-Oost hebben relatief veel leerlingen uit stadsdelen waar relatief weinig allochtone leerlingen wonen. Kandinsky (Malderburcht) in Zuidrand heeft relatief veel leerlingen uit stadsdelen waar relatief veel allochtone leerlingen wonen.

5.9 Indicatoren om achterstand te meten

Deelname aan onderwijstypen in het derde leerjaar

De verdeling over de voortgezet onderwijstypen in het derde leerjaar geeft een beeld van de onderwijspositie van een groep leerlingen. Een meer evenredige deelname naar vo-niveaus is een van de landelijke doelstellingen van het GOA. In verband met gecombineerde brugklassen in leerjaar 1 en 2 is hier geen zuivere meting mogelijk. Evenmin is dit mogelijk in leerjaar 4, 5 en 6. Dit laatste door de examenselectie en het niet voorkomen van die leerjaren in bepaalde schooltypen. Aangevuld met de deelname aan het vso (15-jarigen) ontstaat een volledig beeld van de onderwijspositie van een dwarsdoorsnede van een categorie leerlingen.

Tabel 5-8: Leerlingen woonachtig in Nijmegen in het derde leerjaar vo naar onderwijstype en stadsdeel (01-02) 1)

	aantal ll.	% vso	% pro	% lwoo	% ov. vmbo	% havo/vwo	% overig
Centrum	21	0	5	10	43	43	0
Oud-Oost	216	1	0	6	25	67	1
Oud-West	155	7	2	18	45	26	3
Nieuw-West	139	4	1	10	46	37	2
Midden-Zuid	153	1	1	4	14	76	4
Zuidrand	210	1	1	16	40	41	1
Dukenburg	272	3	1	11	43	41	1
Lindholt	294	5	1	7	52	34	1
Waalsprong	22	0	0	14	23	64	0
onbekend	28	0	29	7	39	25	0
Totaal	1510	3	1	10	39	45	2

1) Bij één school is uitgegaan van het 4e leerjaar omdat leerjaar drie nog een brugjaar is. Bij het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs is uitgegaan van de 15-jarigen.

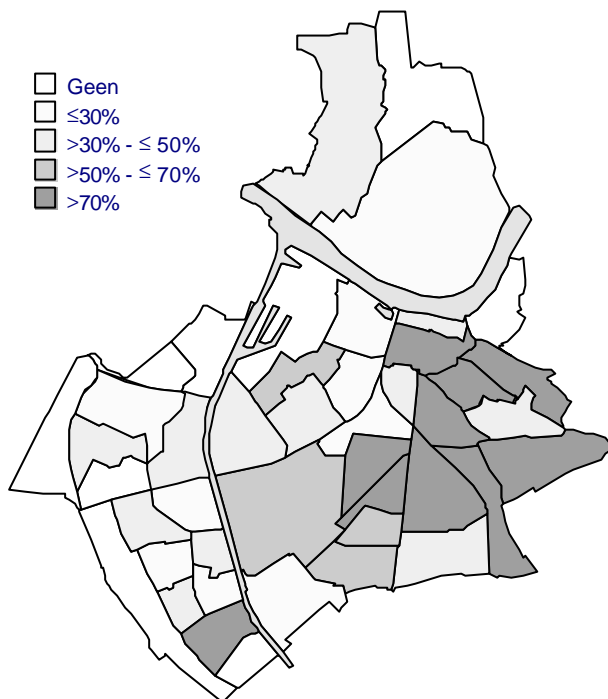
In de stadsdelen Oud-West en Nieuw-West is de deelname aan vso/rec hoog. Voor Lindenholt geldt dat de aanwezigheid van een internaat een rol speelt. Wanneer deze leerlingen niet meegeteld worden bedraagt het percentage 3.

In de stadsdelen Oud-West, Zuidrand en Waalsprong is de deelname aan het leerwegondersteunend onderwijs hoog.

In de stadsdelen Oud-Oost, Midden Zuid en Waalsprong is de deelname aan havo en vwo hoog.

Van de leerlingen van de vrije school is het type onderwijs niet nader gespecificeerd. Deze zijn opgenomen in de categorie overig.
De verdeling naar onderwijstypen in de stadsdelen Centrum en Waalsprong is gevoelig voor toeval. Het absolute aantal leerlingen in deze stadsdelen is immers klein.
In tabel 6 van de bijlage is hetzelfde overzicht opgenomen als in tabel 5.8, maar nu per wijk. Kaart 5.1 geeft het grafisch overzicht.
De verdeling naar onderwijstypen naar wijk is overigens gevoelig voor toeval. Het absolute aantal leerlingen per wijk is immers klein.

Kaart 5.1 Aandeel havo-vwo-leerlingen onder Nijmeegse leerlingen derde leerjaar vo (2001-2002)

In Benedenstad, de wijken behorend tot Oud-West, Hatertse Hei, Hatert, Heseveld, Aldenhof en Oosterhout is de deelname aan het praktijkonderwijs of het leerwegondersteunend onderwijs hoog.
In de wijken Centrum, Altrade, Galgenveld, Hunnerberg, Kwakkenberg, Groenewoud, Hazenkamp, St. Anna, Heyendaal, Weezenhof en Lent is de deelname aan havo en vwo aanmerkelijk hoger dan het percentage van de gehele stad.
Omdat het absolute aantal derde klassers per wijk over het algemeen klein is is het gewenst de deelname aan de onderwijssoorten naar wijk over meer jaren te bezien.

De allochtone leerlingen nemen relatief veel deel aan het vso en het pro. Relatief veel Marokkaanse leerlingen nemen deel aan het lwoo. Bedacht moet worden dat het ook hier om kleine absolute aantallen leerlingen gaat.

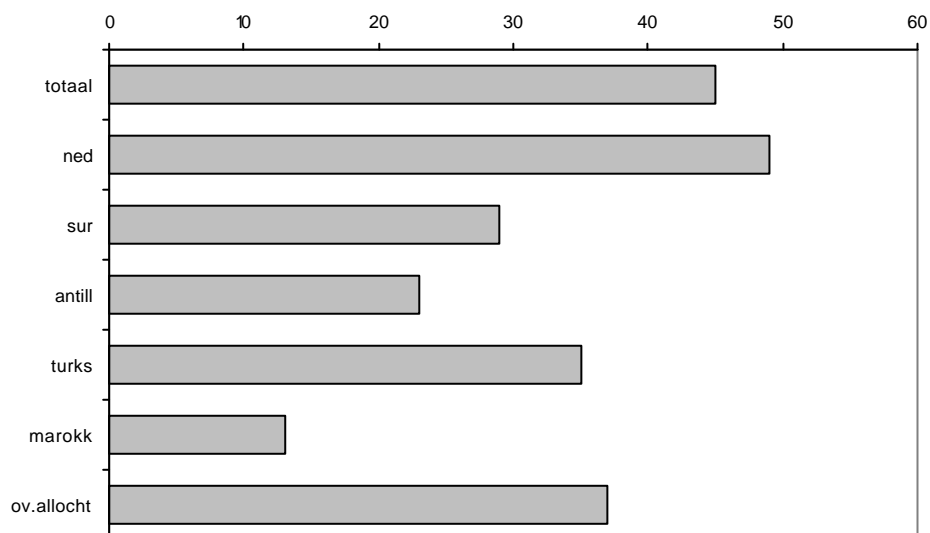
Er is duidelijk sprake van een oververtegenwoordiging van de allochtone leerlingen in het overig vmbo. Over alle onderwijstypen bezien is de onderwijspositie van de Marokkaanse leerlingen het laagst.

Tabel 5-9: Leerlingen woonachtig in Nijmegen in het derde leerjaar vo naar onderwijstype en etnische groep (01-02) 1)

	aantal ll.	% vso/rec	% pro	% lwoo	% ov. vmbo	% havo/vwo	% overig
Ned	1160	3	0	9	37	49	2
Sur	14	7	0	7	57	29	0
Antill	26	4	4	8	62	23	0
Turks	51	4	6	6	49	35	0
Marok	45	4	4	22	56	13	0
ov. allochtonen	119	5	1	11	45	37	1
onbekend	95	0	9	17	36	38	0
Totaal	1510	3	1	10	39	45	2

1) Bij één school is uitgegaan van het 4e leerjaar omdat leerjaar drie nog een brugjaar is. Bij het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs is uitgegaan van de 15-jarigen.

Figuur 5.3 Aandeel havo-vwo-leerlingen derde leerjaar Nijmeegse vo-leerlingen naar etnische groep (2001-2002)

Doubleren

Doubleren duidt op achterblijvende prestaties. Door doubleren treedt vertraging op in de schoolloopbaan. Uitgegaan is van de CBS-definitie van doubleren: het overdoen van een leerjaar in hetzelfde onderwijstype.

Tabel 5-10: Doubleren in het voortgezet onderwijs door leerlingen woonachtig in Nijmegen, 01-02, percentages 1)

	vmbo	havo	vwo	totaal
Centrum	6,3	5,3		2,7
Oud-Oost	9,6	7,9	3,5	4,6
Oud-West	4,8	11,9	3,6	5,0
Nieuw-West	4,9	11,0	1,6	4,8
Midden-Zuid	4,3	11,5	2,3	4,2
Zuidrand	3,2	10,2	3,6	3,9
Dukenburg	4,3	5,5	4,3	4,6
Lindenholt	5,0	6,0	4,5	4,4
Waalsprong		7,9	1,9	2,9
onbekend	5,3			2,6
Totaal	4,8	8,3	3,3	4,3
jongens	5,2	8,5	3,8	4,6
meisjes	4,5	8,1	2,7	4,0
Totaal	4,8	8,3	3,3	4,3
autochtonen	2,6	6,9	2,9	3,3
allochtonen	8,6	13,0	4,0	7,1
onbekend	8,7	11,7	10,0	7,9
Totaal	4,8	8,3	3,3	4,3

1) Bij de berekening van de percentages is het totaal aantal leerlingen in het schooljaar 2001-2002 als percenteerbasis genomen.

Het stedelijk totaalpercentage zittenblijvers in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2001-2002 is 4,3. Tussen de stadsdelen doen zich geen grote verschillen voor. Het aantal leerlingen in de stadsdelen Stadscentrum en Waalsprong is klein waardoor hier de percentages zittenblijvers moeilijk zijn te interpreteren. Jongens blijven iets vaker zitten dan meisjes.

De niet-westerse allochtone leerlingen blijven twee keer zo vaak zitten als de autochtonen, incl. westerse allochtonen.

Dit patroon van verschillen tussen de stadsdelen, jongens en meisjes en autochtonen en allochtonen doet zich ook voor binnen de onderwijstypen vmbo, havo en vwo. Bij de havo treden er wel verschillen op tussen de stadsdelen.

In de havo wordt veel meer gedoubleerd dan in het vmbo en het vwo. In het vwo wordt het minst gedoubleerd.

Slaagresultaten

Het examen is een belangrijke stap in de schoolloopbaan. Een diploma maakt immers de weg vrij naar vervolgopleidingen.

Het percentage leerlingen waarvan de gegevens over het slaagresultaat (geslaagd, niet-geslaagd, niet deelgenomen) ontbreken, is aanzienlijk: bij vmbo 10,3%, bij havo 12,8 % en bij vwo 3,8 %. Dit betekent dat de cijfers met name van het vmbo en de havo met de nodige voorzichtigheid behandeld dienen te worden.

Tabel 5-11: Slaagpercentages op eindexamen van de vmbo-, havo- en vwo-leerlingen woonachtig in Nijmegen (01-02) 1)

	vmbo	havo	vwo
Centrum	83	100	80
Oud-Oost	97	85	100
Oud-West	74	76	
Nieuw-West	86	76	90
Midden-Zuid	86	67	93
Zuidrand	83	84	81
Dukenburg	81	86	90
Lindenholt	86	94	91
Waalsprong	100	78	89
onbekend	100	80	100
Totaal	84	82	92
jongens	77	81	91
meisjes	92	82	93
Totaal	84	82	92
autochtonen	87	90	92
allochtonen	77	68	94
onbekend	90	57	83
Totaal	84	82	92

1) Bij de berekening van de percentages is het totaal aantal leerlingen in het examenjaar als percenteerbasis genomen.

De slaagpercentages in Oud-West zijn lager dan de stedelijke cijfers.

In het vmbo doet zich een groot verschil voor in het slaagpercentage tussen jongens en meisjes (77% vs 92 %).

In de onderwijstypen vmbo en havo slagen de niet-westerse allochtone leerlingen aanzienlijk minder dan de autochtonen, incl westerse allochtonen.

Het aantal eindexamenleerlingen in de stadsdelen Stadscentrum en Waalsprong is klein waardoor hier de percentages moeilijk zijn te interpreteren.

5.10 Verzuim in het voortgezet onderwijs

In Jaarverslagen Leerplicht worden de volgende aantallen leerlingen die relatief en absoluut verzuimd hebben, vermeld.
Bij relatief verzuim gaat om leerplichtigen die staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling, maar hiervan langer dan drie dagen, of 1/8 deel van de lessen in vier weken, afwezig zijn zonder vrijstelling (conform Leerplichtwet). Het gaat om leerlingen die als verzuimer zijn aangemeld bij afdeling Leerplicht van de gemeente. Van absoluut verzuim is sprake als leerplichtige leerlingen, zonder vrijstelling te hebben gekregen, niet zijn ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.

Tabel 5-12: Relatief schoolverzuim in het voortgezet onderwijs

	00-01	01-02
vo	270	279
vso	25	32
totaal	295	311

Afgezet tegen het aantal van 7061 binnenleerlingen in het vo volgens de onderwijsmonitor en rekening houdend met 4 % niet in de monitor geregistreerde leerlingen bedraagt het verzuim in het schooljaar 2000-2001 in het vo 3,7 %. Op dezelfde wijze is ook het verzuim bepaald voor het praktijkonderwijs en het vso. In het schooljaar 2000-2001 bedraagt het verzuim in het praktijkonderwijs 17 %. In het schooljaar 2001-2002 bedraagt het verzuim in het vso eveneens 17 %.

Niet alle verzuim volgens de leerplichtwet wordt doorgegeven aan afdeling Leerplichtzaken. Verondersteld kan worden, dat met name de meer ernstige vormen van verzuim worden gemeld.

Het absoluut verzuim bedraagt in het schooljaar 2001-2002 voor het vo en het mbo tezamen 77 kinderen. Er wordt vanuit gegaan dat het voornamelijk om absoluut verzuim in het vo gaat.
Er wordt verondersteld dat de registratie van het absoluut verzuim niet volledig is.

6 Middelbaar beroepsonderwijs en Educatie

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het huidige middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de educatie beschreven en er wordt een overzicht geboden van de aantallen mbo leerlingen, de deelname aan het mbo door 17-22 jarigen en de aantallen deelnemers aan educatie. Doelgroepen van het GOA-beleid nemen deel aan het mbo en educatie. Een deel van de leerlingen uit het voortgezet onderwijs behaalt in het beroepsonderwijs en in de educatie een startkwalificatie (vmbo- en ongediplomeerde havo- en vwo- leerlingen).

6.2 Soorten opleidingen mbo

In Nijmegen zijn twee instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs gevestigd:

- Regionaal Opleidingen Centrum Nijmegen (ROC Nijmegen) en
- Helicon Opleidingen MBO Nijmegen.

Het mbo van het ROC zit op meer locaties in Nijmegen en daarnaast op een locatie in Boxmeer.

De mbo opleidingen zijn te clusteren in sectoren.

Het ROC kent de sectoren administratie, handel en dienstverlening, techniek en zorg en welzijn. De Helicon Opleidingen vallen alle in de sector landbouw.

Binnen het mbo zijn twee leerwegen mogelijk:

- de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) waarbij het percentage beroepspraktijkvorming (stage) meer dan 60 procent van de totale opleidingsduur bedraagt.
- de beroepsopleidende leerweg (BOL) waarbij de omvang van de beroepspraktijkvorming tussen de 20 en 60 procent van de totale opleidingsduur ligt.

De kwalificatiestructuur onderscheidt vijf opleidingstypen op vier opklimmende niveaus:

- niveau 1: assistenopleidingen met een duur van een half tot één jaar;
- niveau 2: basisberoepsopleidingen met een duur van twee tot drie jaar;
- niveau 3: vakopleidingen met een duur van twee tot vier jaar;
- niveau 4: middenkaderopleidingen met een duur van drie tot vier jaar;
- niveau 4: specialistenopleidingen met een duur van één tot twee jaar.

Een diploma op tenminste het niveau basisberoepsopleiding (niveau 2) is een vereiste voor een startkwalificatie.

6.3 Aantallen leerlingen mbo en deelname aan mbo door 17-22 jarigen

Het ROC telt per 1 oktober 2001 8496 mbo leerlingen waarvan 5008 de beroepsopleidende leerweg en 3488 de beroepsbegeleidende leerweg volgen.

Van het totaal aantal leerlingen zijn 2590 leerlingen (31 %) binnenleerling ,dat wil zeggen woonachtig in Nijmegen.

De Helicon Opleidingen mbo telt 614 leerlingen waarvan 442 de beroepsopleidende leerweg en 172 de beroepsbegeleidende leerweg volgen.

Van het totaal aantal leerlingen zijn 59 leerlingen (10 %) binnenleerling ,dat wil zeggen woonachtig in Nijmegen.

Tabel 6-1: Mbo leerlingen naar sector, niveau, leerweg en percentage binnenleerlingen (01-02) 1)

Sector	Niveau	aantal bol	waarvan Nijm. II	aantal bbl	waarvan Nijm. I
Administratie	Assistent	174	43%	7	29%
	Basisopleiding	332	53%	75	36%
	Vakopleiding	336	35%	47	21%
	Middenkader/Specialisten	743	31%	5	60%
Handel	Assistent	75	48%		
	Basisopleiding	202	45%	207	24%
	Vakopleiding	58	36%	247	32%
	Middenkader	583	29%	70	27%
Techniek	Assistent	127	71%	174	44%
	Basisopleiding	128	35%	1024	24%
	Vakopleiding	13	38%	588	20%
	Middenkader/Specialisten	536	20%	121	16%
Zorg en Welzijn	Assistent				
	Basisopleiding	317	41%	281	44%
	Vakopleiding	488	30%	334	28%
	Middenkader/Specialisten	896	25%	308	24%
Landbouw	Assistent			11	36%
	Basisopleiding	39	28%	96	9%
	Vakopleiding	173	8%	50	8%
	Middenkader/Specialisten	230	7%	15	7%
totaal		5450	31%	3660	26%

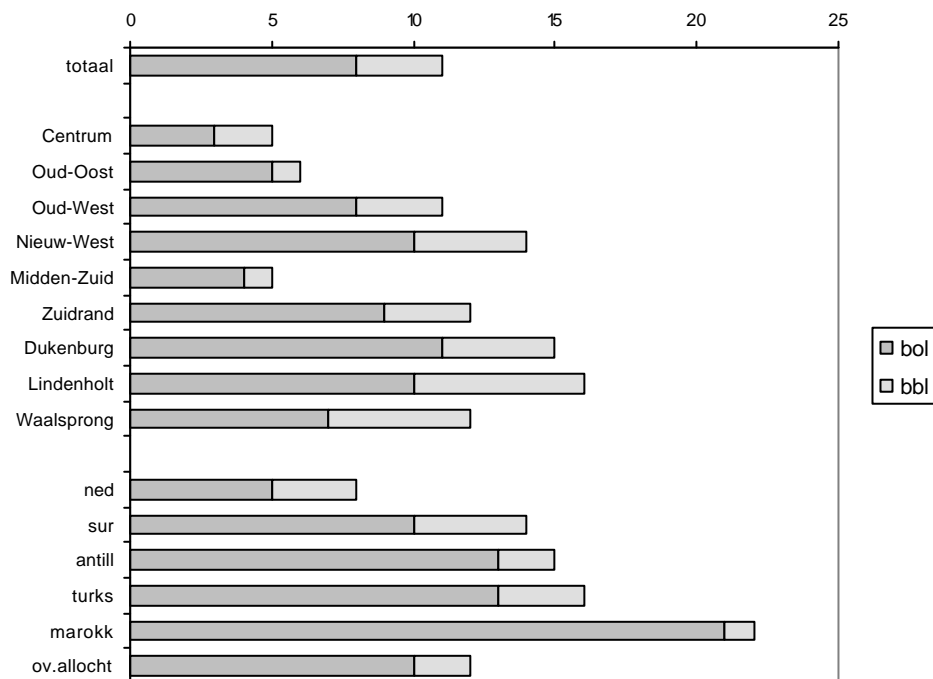
1) Aantallen zijn inclusief leerlingen van de locatie van ROC in Boxmeer.

Van de mbo leerlingen volgt 60% een beroepsopleidende leerweg. Opvallend veel bbl leerlingen volgen de basisopleiding en de vakopleiding van de sector techniek en opvallend veel bol leerlingen volgen de middenkader/specialisten opleiding van de sector zorg en welzijn.

Tabel 6-2: Nijmeegse mbo-leerlingen (binnenleerlingen) naar stadsdeel (01-02)

	aantal	verdeling	deelname %	aantal	verdeling	deelname %
	bol		17-22 jr	bbi		17-22jr
Centrum	50	3%	3	30	3%	2
Oud-Oost	188	11%	5	89	9%	1
Oud-West	209	12%	8	124	13%	3
Nieuw-West	216	13%	10	111	12%	4
Midden-Zuid	106	6%	4	53	6%	1
Zuidrand	252	15%	9	154	16%	3
Dukenburg	305	18%	11	165	17%	4
Lindholt	248	15%	10	164	17%	6
Waalprong	38	2%	7	29	3%	5
stadsdeel onbekend	85	5%		33	3%	
Totaal	1697	100%	8	952	100%	3

Figuur 6.1 Deelname percentages 17-22-jarigen MBO naar stadsdeel en etniciteit

De hoogste aantallen leerlingen komen uit de stadsdelen Dukenburg, Lindholt en Zuidrand. Van de 2649 binnenleerlingen is 49% afkomstig uit één van deze stadsdelen. Conform landelijke voorstellen is de deelname aan het mbo door de 17-22 jarigen bepaald.

Een onderwijsdoel is het voortijdig schoolverlaten te verminderen. Tot aan hun 23e levensjaar worden jongeren die geen startkwalificatie hebben gehaald, gestimuleerd deze te behalen.

Wanneer gekeken wordt naar de deelname door 17-22 jarigen aan het mbo per stadsdeel blijkt dat de deelname in de stadsdelen Nieuw-West, Zuidrand, Dukenburg en Lindenholt hoger is dan in de andere stadsdelen.

Deze stadsdelen blijken in het hoofdstuk voortgezet onderwijs relatief veel vmbo leerlingen te tellen. Een aanzienlijk deel van de mbo-leerlingen zal afkomstig zijn uit het vmbo. Het stadsdeel Oud-West heeft eveneens relatief veel vmbo-leerlingen terwijl het aantal mbo-leerlingen gemiddeld is.

Tabel 6-3: Nijmeegse mbo-leerlingen (binnenleerlingen) naar etnische groep (01-02)

	aantal bol	verdeling	deelname % 17-22-jarigen	aantal bbl	verdeling	deelname % 17-22 jarigen
ned 1)	901	54%	5	677	68%	3
surinam	30	2%	10	16	2%	4
antill	51	3%	13	14	2%	2
turks	100	6%	13	37	5%	3
marokk	110	6%	21	16	2%	1
ov. alloch	224	13%	10	72	9%	2
onbekend	281	17%		120	14%	
Totaal	1697	100%	8	952	100%	3

1) nederlanders + westerse allochtonen

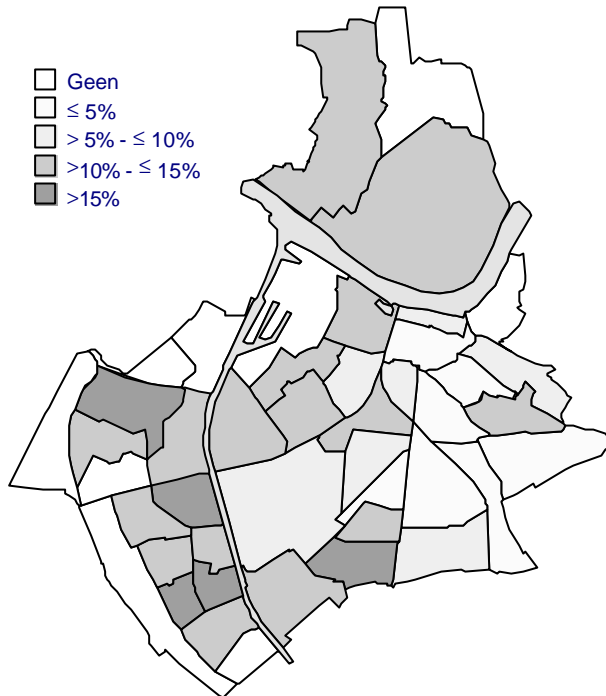
Van de 2649 binnenleerlingen is 60 % Nederlands of westers allochtoon (53 % bij de bol en 71 % bij de bbl). Van relatief veel binnenleerlingen is de etniciteit niet bepaald. Wanneer gekeken wordt naar de deelname door 17-22 jarigen aan het mbo per etnische groep blijkt dat de deelname door niet-westerse allochtone groepen aanzienlijk hoger is dan bij de Nederlanders. Opvallend is de hoge deelname door Marokkanen aan de beroepsopleidende leerweg (21 %).

De niet-westerse allochtone leerlingen in het voortgezet onderwijs nemen relatief veel deel aan het vmbo.

De bijlage (tabel 7) geeft een overzicht van mbo leerlingen per wijk. Daaruit blijkt dat het MBO veel leerlingen trekt uit de volgende wijken: Hengstdal, Nijeveld, Wolfskuil, Biezen, Grootstal, Hatert, Heseveld, Neerbosch-Oost, 't Acker en De Kamp.

Wijken waar een bovengemiddeld aantal 17-22 jarigen deelnemen aan het mbo (zie ook kaart 6.1) zijn: Nijeveld, Grootstal, Hees, Heseveld, Neerbosch-Oost, Tolhuis, Zwanenveld, Meijhorst, Lankforst, Aldenhof, Malvert, 't Acker, De Kamp en 't Broek.

Kaart 6.1 Deelnamepercentages 17-22-jarigen aan mbo (2001-2002)

6.4 Educatie

Het ROC Nijmegen biedt naast middelbaar beroepsonderwijs ook educatie. Het ROC Nijmegen biedt nog enkele andere opleidingen (Centrum voor Baan en Beroep en Contractactiviteiten) die hier niet zijn opgenomen

De kwalificatiestructuur educatie (KSE) kent zes opklimmende niveaus:

Kwalificatie	Niveau	Omschrijving
Redzaamheid	1	Vaardigheden voor personen met weinig of geen basisonderwijs
Drempel	2	Vaardigheden die nodig zijn voor functietrainingen op een laag niveau, voor de assistentenopleiding in het mbo of voor trajecten die daarmee vergelijkbaar zijn
Basis	3	Vaardigheden die toegang geven tot de basisberoepsopleiding in het mbo
Start-1	4	Geeft toegang tot de opleiding vakfunctionaris in het mbo
Start-2	5	Geeft toegang tot een middenkaderopleiding en een specialistenopleiding in het mbo en het hbo
Voortgezet	6	Geeft toegang tot de universiteit

Het cursus- cq opleidingsaanbod van de sector Educatie omvat basiseducatie (KSE 1-3), mavo/havo/vwo (KSE 4-6) en Nederlands als tweede taal.

6.5 Aantallen deelnemers educatie

Het ROC telt per 1 oktober 2001 888 deelnemers aan educatie waarvan 198 personen een combinatie van vakken van basiseducatie, mavo, havo, vwo volgen⁶ en 690 Nederlands als tweede taal (NT2). De aantallen betreffen deelnemers aan educatie op locaties in Nijmegen.

Van de deelnemers is 81% woonachtig in Nijmegen.

Tabel 6-4: In Nijmegen woonachtige deelnemers aan educatie naar stadsdeel (01-02)

	aantal vakkencombinatie van meer opleidingen	verdeling	aantal NT2	verdeling
Centrum	12	8%	19	3%
Oud-Oost	20	13%	38	7%
Oud-West	18	12%	115	20%
Nieuw-West	15	10%	83	15%
Midden-Zuid	8	5%	10	2%
Zuidrand	45	29%	103	18%
Dukenburg	18	12%	144	25%
Lindenholt	10	6%	50	9%
Waalsprong	6	4%	3	1%
stadsdeel onbekend	2	1%	4	1%
Totaal	154	100%	569	100%

Het aantal deelnemers aan NT2 ten opzichte van het aantal deelnemers aan de andere opleidingen is groot.

⁶ De beschikbare gegevens zijn niet geschikt om te bepalen wat de belangrijkste opleiding vormt

Tabel 6-5: In Nijmegen woonachtige deelnemers aan educatie naar etnische groep (01-02)

	aantal	verdeling	aantal	verdeling
	vakkencombinatie		NT2	
	van			
	meer opleidingen			
ned	100	65%		
westers alloch	13	8%	11	2%
surinam			1	0%
antill	2	1%	22	4%
turks	6	4%	102	18%
marokk	2	1%	66	12%
ov. alloch	21	14%	296	52%
onbekend	10	6%	71	12%
Totaal	154	100%	569	100%

De deelnemers aan NT2 zijn uiteraard alle allochtoon. Aan de andere opleidingen wordt door relatief veel allochtonen deelgenomen. Specifiek geldt dit voor de groep overige allochtonen.

Een specificatie van deelname per stadsdeel en per etnische groep voor de leeftijdsgroep 17-22 jarigen is niet in bovenstaande tabellen opgenomen omdat deze leeftijdsgroep klein is.

Van de 154 deelnemers met een vakkencombinatie basiseducatie, mavo, havo en vwo is slechts 2% 17-22 jaar. Van de NT2-deelnemers is 8% 17-22 jaar.

7 Hoger beroepsonderwijs en universiteit

7.1 Inleiding

Het hoofdstuk hoger beroepsonderwijs (hbo) en universitair onderwijs is het kortste hoofdstuk in deze monitor. Het gemeentelijk onderwijsbeleid is niet op deze onderwijssoorten gericht. Een interessante maar momenteel nog onbeantwoorde vraag is in welke mate door doelgroepen van het GOA-beleid wordt deelgenomen aan het hoger onderwijs. De aanwezigheid van het hbo en de universiteit is erg belangrijk voor de stad.

Het hoofdstuk biedt een overzicht van de aantallen studenten en de spreiding van de in Nijmegen woonachtige studenten over de stad.

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) verzorgt het hoger beroepsonderwijs in Arnhem en in Nijmegen. De HAN heeft vier faculteiten: Gezondheid, Gedrag en Maatschappij, Economie, Educatie en Techniek. Verder kent de HAN een bijzonder instituut: Informatica Communicatie Academie.

De HAN heeft vestigingen in Arnhem en in Nijmegen. De in dit hoofdstuk weergegeven tabellen over het hbo hebben betrekking op alleen de vestigingen in Nijmegen.

De HAN werkt samen met de Katholieke Universiteit Nijmegen (KUN) met betrekking tot ondermeer het Instituut voor Leraar en School.

7.2 Aantallen studenten

Het aantal studerende aan het hbo in Nijmegen in het studiejaar 2001-2002 bedraagt 8370 waarvan 76% voltijd en 24% deeltijd. Het aantal hbo studenten is in de afgelopen vier jaar gegroeid. Er is vooral een groei opgetreden bij het deeltijdonderwijs. Het aantal studenten aan de KUN in het studiejaar 2001-2002 bedraagt 13805. Ook het aantal KUN studenten is in de afgelopen vier jaar toegenomen. Van het totaal aantal studenten aan Nederlandse universiteiten in het studiejaar 2000-2001 studeert 7,9% aan de KUN.

Zowel voor het hbo als voor de universiteit geldt dat het aantal studenten en de man vrouw verhouding sterk varieert per faculteit.

Er studeren in Nijmegen aanzienlijk meer vrouwen dan mannen aan het hbo en de universiteit. Bij het hbo is bijna driekwart van de studenten vrouw. Van de studenten aan de KUN is 60% vrouw.

Vrouwen zijn sterk vertegenwoordigd in de hbo faculteiten Gezondheid, Gedrag en Maatschappij en Educatie en in de universiteitsfaculteiten Letteren, Medische Wetenschappen, Sociale Wetenschappen en Instituut voor Leraar en School.

Tabel 7-1: Hbo studenten naar faculteit en sexe (01-02)

faculteit	aantal stud	verh. m-v
Gezondheid, gedrag en maatschappij	4753	20-80
Economie	373	74-26
Educatie	2868	25-75
Techniek	376	52-48

totaal	8370	26-74
--------	------	-------

Tabel 7-2: KUN studenten naar faculteit en sexe (01-02)

Faculteit	aantal stud.	verh. m-v
Godgeleerheid	179	45-55
Letteren	2147	31-69
Managementwetenschappen	2604	64-36
Medische wetenschappen	2130	37-63
Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	915	70-30
Sociale Wetenschappen	3590	20-80
Wijsbegeerte	167	60-40
Rechten	1967	43-57
Instituut voor Leraar en School	70	36-64
onbekend	36	50-50
totaal	13805	40-60

In met name de stadsdelen Oud-Oost en Midden-Zuid en ook in Centrum en Zuidrand wonen veel studenten. Van de hbo studenten woont 63% in een van deze vier stadsdelen en van de studenten aan de universiteit 79%.

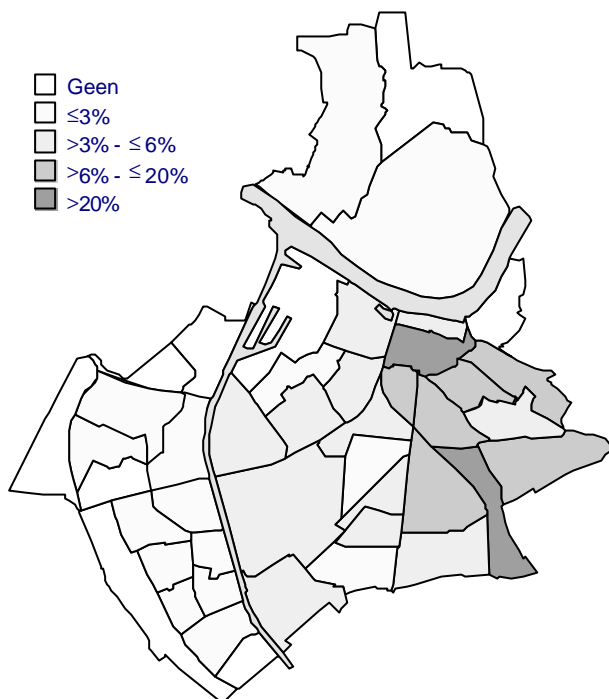
Tabel 7-3: Nijmeegse HBO- en KUN studenten naar stadsdeel (01-02)

Stadsdeel	stud. HBO	verdeling	stud. KUN	verdeling
Centrum	220	11%	1108	15%
Oud-Oost	554	28%	2542	35%
Oud-West	188	9%	716	10%
Nieuw-West	141	7%	414	6%
Midden-Zuid	271	14%	1361	19%
Zuidrand	215	11%	691	10%
Dukenburg	150	8%	197	3%
Lindenholt	145	7%	103	1%
Waalsprong	45	2%	50	7%
Stadsdeel onbekend	63	3%	1	0%
totaal	1992	100%	7183	100%

Van de Nijmeegse bevolking studeert 6 % aan een HAN vestiging in Nijmegen of aan de KUN.

De studenten wonen niet gelijkmatig verdeeld over de wijken. Wijken waar verhoudingsgewijs veel studenten wonen zijn: Centrum, Bottendaal, Altrade, Galgenveld, Hunnerberg, Kwakkenberg, Groenewoud en Heyendaal (zie kaart 7.1 en tabel 8 in de bijlage).

Kaart 7.1 Aandeel studenten HBO en KUN per wijk (2001-2002)

8 Bijlage : tabellen

Meer uitgebreide gegevens per (onderwijs)voorziening

Tabel 1 : Kerncijfers kinderdagverblijven en halve dagopvang naar wijk (situatie oktober 2001)

Stadsdeel	Wijk	aantal kdv	aantal hdo	aantal plaatsen 1)	0-3 jr. populatie	0-3 jr. in opvang 2)	deelname- percent.
Centrum	Centrum	2		168	71	18	25,4
	Benedenstad				110	48	43,6
Oud-Oost	Bottendaal				140	52	37,1
	Altrade	1		60	276	113	40,9
	Galgenveld	1		48	183	67	36,6
	Hunnerberg	1	1	69	91	39	42,9
	Hengstdal	2		77	325	74	22,8
Oud-West	Nijeveld	1		64	281	34	12,1
	Wolfskuil	2		108	306	45	14,7
	Biezen				274	54	19,7
Midden-Zuid	Kwakkenberg				28	12	42,9
	Groenewoud	1		36	51	17	33,3
	Hazenkamp	1		48	277	49	17,7
	Goffert	1		48	106	22	20,8
	St. Anna				137	43	31,4
	Heyendaal	1		127	71	20	28,2
Zuidrand	Hatertse Hei	1		60	165	48	29,1
	Grootstal	1		28	259	34	13,1
	Hatert	3	1	28	334	32	9,6
	Brakkenstein	1		14	163	43	26,4
Nieuw-West	Hees				108	21	19,4
	Heseveld				311	49	15,8
	Neerbosch-Oost	1		12	320	38	11,9
Dukenburg	Tolhuis				174	21	12,1
	Zwanenveld				182	16	8,8
	Meijhorst				188	25	13,3
	Lankforst	1		16	105	16	15,2
	Aldenhof				150	13	8,7
	Malvert		2	14	129	32	24,8
	Weezenhof	1		48	191	41	21,5
Lindholt	t Acker	2	3)	71	355	39	11,0
	de Kamp	1		12	316	35	11,1
	t Broek	1		36	255	26	10,2
Waalsprong	Oosterhout	1			250	67	26,8
	Lent	1		24	218	16	7,3
onbekend						9	
Totaal		27	4	1216	6925	1328	19,2

1) Uitgegaan is van kindplaatsen: een kindplaats is opvang van 1 kind gedurende 48 weken gedurende 5 dagen per week.

2) Betreft uitsluitend aantallen kinderen op Kion-opvangvoorzieningen; Nijmegen heeft 14 kinderdagverblijven die niet tot Kion behoren.

3) Van deze kinderdagverblijven is één gevestigd in de aangrenzende wijk Neerbosch-West.

Tabel 2 : Kerncijfers peuterspeelzalen naar wijk (situatie oktober 2001)

Stadsdeel	Wijk	aantal vestigingen	capaciteit 1)	2-3 jr. populatie	2-3 jr. op psz 2)	deelname- percent.
Centrum	Centrum			22	10	45,5
	Benedenstad	1	45	50	21	42,0
Oud-Oost	Bottendaal	1	45	62	43	69,4
	Altrade	2	75	136	41	30,1
	Galgenveld	1	75	86	28	32,6
	Hunnerberg	2	80	50	11	22,0
	Hengstdal	1	48	149	51	34,2
Oud-West	Nijeveld	1	80	134	77	57,5
	Wolfskuil	3	128	148	83	56,1
	Biezen	1	64	128	70	54,7
Midden-Zuid	Kwakkenberg			17	3	17,6
	Groenewoud			27	11	40,7
	Hazenkamp	1	45	149	52	34,9
	Goffert	1	30	61	28	45,9
	St. Anna	1	45	59	25	42,4
	Heyendaal	1		40	13	32,5
Zuidrand	Hatertse Hei	1	75	74	33	44,6
	Grootstal	1	45	132	72	54,5
	Hatert	1	112	178	95	53,4
	Brakkenstein	1	45	97	39	40,2
Nieuw-West	Hees	1	75	55	23	41,8
	Heseveld	1	12	154	61	39,6
	Neerbosch-Oost	1	96	161	91	56,5
Dukenburg	Tolhuis	1	54	93	61	65,6
	Zwanenveld	1	60	93	45	48,4
	Meijhorst	2	108	85	48	56,5
	Lankforst			48	25	52,1
	Aldenhof			70	34	48,6
	Malvert	1	75	76	40	52,6
	Weezenhof	1	45	99	46	46,5
Lindenholt	t Acker	4	195	177	135	76,3
	de Kamp	2	90	160	95	59,4
	t Broek	1	75	139	98	70,5
Waalsprong	Oosterhout			105	40	38,1
	Lent	1	45	102	50	49,0
	onbekend				6	
Totaal		38	1967	3427	1712	50,0

- 1) Opgave van Kion: uitgegaan is van het aantal groepen kinderen en de groepsgrootte.
2) Btreft uitsluitend aantallen peuters op Kion-peuterspeelzalen; Nijmegen heeft wee peuterspeelzalen die niet tot Kion behoren

Tabel 3: Basisscholen, geordend naar wijk, en leerlingen

Stadsdeel	wijk	school	aantal leerlingen 1)		% uit eigen wijk		% allochtonen 2)		% leerling- gewicht	
			00-01	01-02	00-01	01-02	00-01	01-02	00-01	01-02
Centrum	Benedenstad	Petrus Canisius	224	229	50	46	16	18	33	28
Oud-Oost	Bottendaal	De Driemaster	204	214	70	74	29	34	26	27
		Klein Heyendaal	475	475	30	30	8	7	0	0
	Galgenveld	Montessorischool	263	263	26	29	9	10	2	3
		Vrije School Nijmegen	349	355	3	3	6	8	0	0
		Abibakr	80	67	4	1	100	100	88	79
	Hunnerberg	De Buut	526	475	13	12	13	15	1	1
		De Klokkenberg	309	318	29	26	15	16	10	13
De Sterredans		437	460	18	20	12	10	12	10	
Hengstdal	De Muze	363	366	66	62	16	20	17	20	
Oud-West	Nijeveld	Groot Nijeveld	235	238	87	86	62	64	93	92
	Biezen	Aquamarijn	393	391	50	78	32	36	88	86
	Wolfskuil	Michiel de Ruyterschool	187	196	82	79	54	58	94	94
		De Wieken	190	184	83	78	62	71	100	100
Nieuw-West	Hees	De Lanteerne	569	578	25	29	16	14	17	15
	Heseveld	De Zonnewende	263	255	52	55	42	42	66	67
	Neerbosch-Oost	Het Octaaf	401	408	97	97	51	53	67	65
Midden-Zuid	Hazenkamp	De Hazesprong	435	452	45	46	16	16	17	15
		NSV II	513	500	60	58	5	7	0	0
	Goffert	Sint Nicolaasschool	257	256	35	35	7	7	20	18
	St. Anna	De Akker	275	289	30	29	10	12	10	12
Zuidrand	Grootstal	De Kleine Wereld	262	254	72	74	36	36	46	40
	Hatert	De Klumpert	258	257	94	95	58	60	98	98
		Vossenburcht	306	316	89	90	32	35	58	53
	Brakkenstein	Katholieke basisschool Br.	287	299	89	88	4	6	0	0
Dukenburg	Tolhuis	De Dukendonck	249	239	72	73	30	29	47	46
	Zwanenveld	Prins Mauritschool	195	213	91	91	29	30	57	61
	Meijhorst	Daltonschool De Meiboom	248	272	86	85	65	69	72	71
		Nutsschool Lankforst	390	374	45	33	38	36	50	47
	Aldenhof	De Aldenhove	197	184	82	84	52	46	72	66
	Malvert	Montessorischool Dukenb.	273	282	22	20	25	25	0	0
	Weezenhof	Prins Clausschool	390	386	72	71	17	18	0	0
Lindenholt	t Acker	De Bloemberg	222	199	62	68	33	35	50	52
		De Lindenhoeve	240	250	63	66	19	21	34	35
	de Kamp	Kampus	206	188	82	82	39	39	31	32
		De Luiuthorst	382	380	81	82	27	28	21	21
	t Broek	Montessorischool Lindenh.	325	345	58	57	15	16	10	6
		De Wingerd	434	419	65	63	10	11	35	33
Waalsprong	Oosterhout	de Oversteek	100	174	97	97	6	16	6	9
	Lent	de Geldershof	327	326	95	96	16	5	8	8
		Het Talent				15		100	13	0
Totaal			12.239	12.341	56	57	25	26	31	30

1) aantallen ontleend aan Integrale Leerlingtellingen (ILT) en zijn inclusief buitenleerlingen

2) niet-westerse allochtonen

Tabel 4: Aantal leerlingen, aandeel allochtonen en aandeel in eigen wijk naar basisschool (2001-2002)

Stadsdeel	Wijk	aantal leerlingen	allochtone leerlingen	in eigen wijk naar school	in eigen wijk naar school nederlands 1)	in eigen wijk naar school allochtonen
Centrum	Centrum	56	25			
	Benedenstad	147	23	72	70	77
Oud-Oost	Bottendaal	182	25	87	85	91
	Altrade	457	11	0		2
	Galgenveld	373	8	61	64	36
	Hunnerberg	262	6	88	88	80
	Hengstdal	520	19	44	44	44
Oud-West	Nijeveld	425	50	48	32	64
	Wolfskuil	544	54	55	39	69
	Biezen	503	26	61	56	74
Midden-Zuid	Kwakkenberg	59	14			
	Groenewoud	105	7			
	Hazenkamp	563	6	89	89	88
	Goffert	244	16	37	42	10
	St. Anna	226	10	37	38	26
	Heyendaal	148	5			
Zuidrand	Hatertse Hei	265	15			
	Grootstal	412	27	45	41	57
	Hatert	663	44	80	74	88
	Brakkenstein	367	6	71	72	61
Nieuw-West	Hees	215	8	76	78	56
	Heseveld	418	32	34	26	50
	Neerbosch-Oost	587	45	67	58	79
Dukenburg	Tolhuis	244	23	71	71	72
	Zwanenveld	357	28	54	53	57
	Meijhorst	331	61	70	52	81
	Lankforst	167	26	74	72	77
	Aldenhof	259	38	59	52	72
	Malvert	226	58	25	25	25
	Weezenhof	338	16	81	79	93
Lindenholt	t Acker	628	26	48	44	57
	de Kamp	502	32	93	91	96
	t Broek	642	13	72	75	53
Waalsprong	Oosterhout	171	16	98	99	96
	Lent	345	6	95	96	86
Nijmegen		11.995	26	59	56	66

1) inclusief westerse allochtonen

Tabel 5: Cito-scores en schooladviezen naar stadsdelen en groepen leerlingen van Nijmegen

	aantal ll groep 8		deelnemers cito 1)		gemidd. citoscore		% advies <vmbo-t/havo 2)	
	00-01	01-02	00-01	01-02	00-01	01-02	00-01	01-02
Centrum	27	26	23	23	538,7	537,0	40,0	36,0
Oud-Oost	208	203	170	164	539,2	539,9	22,1	27,5
Oud-West	167	164	162	146	529,0	530,1	65,4	64,4
Nieuw-West	102	149	97	137	534,7	534,6	52,1	45,6
Midden-Zuid	125	129	120	127	542,2	541,4	15,7	19,4
Zuidrand	151	188	142	168	531,6	534,1	56,0	45,8
Dukenburg	257	199	249	172	534,2	532,6	55,3	60,9
Lindenholt	194	203	192	157	535,1	534,2	49,2	52,2
Waalsprong	40	41	39	40	539,4	539,9	23,1	26,8
onbekend	31	19	31	16	538,4	535,9	29,0	52,6
Totaal	1302	1321	1225	1150	535,2	535,4	45,0	44,9
ned	1037	976	972	845	536,7	536,7	40,6	40,3
surin	18	19	17	18	530,3	527,9	64,7	63,2
antill	17	30	17	26	531,2	534,3	66,7	44,4
turks	63	82	61	73	525,7	529,7	73,3	62,5
marokk	50	67	48	61	525,8	526,0	65,2	81,5
ov. allocht	115	128	108	111	532,6	535,3	53,7	45,4
onbekend	2	19	2	16	542,0	534,6		52,6
Totaal	1302	1321	1225	1150	535,2	535,4	45,0	44,9
gewicht 1,00	846	751	813	692	539,2	539,1	29,9	29,5
gewicht 1,25	200	203	199	188	527,1	528	79,2	77,5
gewicht 1,90	192	213	185	214	527,7	528,5	67,2	70,1
gewicht onbekend	53	103	18		528,1		64,7	25,0
Totaal	1291	1321	1215	1150	535,2	535,4	45,0	44,9
jongens ned.	497	492	461	426	536,8	536,9	39,0	39,4
jongens allocht.	133	152	127	134	529,6	531,6	63,7	57,2
jongens totaal	630	644	588	560	535,3	535,8	44,4	45,5
meisjes ned.	508	484	479	419	536,5	536,6	42,5	37,6
meisjes allocht.	127	174	121	155	528,9	531,2	61,3	54,0
meisjes totaal	635	658	600	574	535,0	535,1	46,4	44,2
Totaal	1265	1302	1188	1134	535,1	535,4	45,4	44,9

1) In schooljaar 2000-2001 is op één school geen cito-eindtoets afgenomen. Van één school die wel de toets heeft afgenomen ontbreken de gegevens.

In schooljaar 2001-2002 hebben twee scholen geen cito-eindtoets afgenomen. In dit schooljaar ontbreken van twee scholen die wel de toets hebben afgenomen, de gegevens.

2) Schooladvies lager dan vmbo-t/havo komt overeen met advies lager dan mavo/havo.

Tabel 6: Leerlingen woonachtig in Nijmegen in het derde leerjaar vo naar onderwijstype en wijk (01-02)*

Stadsdeel	Wijk	aantal ll	% vso/rec	% pro+lwoo	% ov. vmbo	% havo-vwo	% overig
Centrum	Centrum	4	0	0	25	75	0
	Benedenstad	17	0	18	47	35	0
Oud-Oost	Bottendaal	15	0	7	53	40	0
	Altrade	39	0	8	13	77	3
	Galgenveld	49	0	6	10	84	0
	Hunnerberg	38	3	5	13	79	0
	Hengstdal	75	1	7	40	49	3
Oud-West	Nijeveld	53	4	21	40	28	8
	Wolfskuil	53	8	17	49	26	0
	Biezen	49	10	22	45	22	0
Midden-Zuid	Kwakkenberg	17	0	0	6	88	6
	Groenewoud	8	0	0	0	100	0
	Hazenkamp	67	0	6	15	75	4
	Goffert	21	10	5	24	57	5
	St. Anna	12	0	8	8	75	8
	Heyendaal	28	0	4	18	79	0
Zuidrand	Hatertse Hei	35	0	17	29	54	0
	Grootstal	50	2	8	34	56	0
	Hatert	75	1	27	48	23	1
	Brakkenstein	50	0	10	42	46	2
Nieuw-West	Hees	29	7	7	31	55	0
	Heseveld	44	7	16	45	32	0
	Neerbosch-Oost	64	2	9	53	31	5
Dukenburg	Tolhuis	36	3	14	33	50	0
	Zwanenveld	42	0	12	62	26	0
	Meijhorst	49	4	8	59	24	4
	Lankforst	16	6	0	44	50	0
	Aldenhof	38	0	21	32	47	0
	Malvert	45	4	11	56	27	2
	Weezenhof	44	2	9	11	75	2
Lindenholt	t Acker	104	3	12	60	25	1
	de Kamp	103	2	7	47	43	2
	t Broek	80	6	4	53	38	0
Waalsprong	Oosterhout	6	0	17	33	50	0
	Lent	16	0	13	19	69	0
	onbekend	27	0	37	37	26	0
Nijmegen		1510	3	11	39	45	2

* Bij één school is uitgegaan van het 4e leerjaar omdat leerjaar drie nog een brugjaar is. Bij het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs is uitgegaan van de 15- jarigen.

Tabel 7 Nijmeegse mbo-leerlingen (binnenleerlingen) naar wijk (01-02)

Stadsdeel	Wijk	aantal bol	verdeling	deelname % 17-22 jr	aantal bbl	verdeling	deelname % 17-22 jr
Centrum	Centrum	33	2%	3	20	2%	1
	Benedenstad	17	1%	5	10	1%	4
Oud-Oost	Bottendaal	36	2%	5	13	1%	1
	Altrade	30	2%	3	15	2%	1
	Galgenveld	30	2%	3	11	1%	0
	Hunnerberg	33	2%	5	10	1%	3
	Hengstdal	58	3%	7	40	4%	3
Oud-West	Nijeveld	71	4%	10	37	4%	3
	Wolfskuil	80	5%	7	43	5%	3
	Biezen	58	3%	6	44	5%	4
Midden-Zuid	Kwakkenberg	7	0%	4			
	Groenewoud	23	1%	2	3	0%	0
	Hazenkamp	29	2%	7	24	3%	2
	Goffert	19	1%	6	15	2%	2
	St. Anna	14	1%	5	8	1%	1
	Heyendaal	14	1%	5	3	0%	0
Zuidrand	Hatertse Hei	38	2%	8	30	3%	4
	Grootstal	64	4%	13	36	4%	5
	Hatert	123	7%	8	72	8%	2
	Brakkenstein	27	2%	6	16	2%	3
Nieuw-West	Hees	25	1%	10	11	1%	4
	Heseveld	74	4%	10	40	4%	4
	Neerbosch-Oost	116	7%	11	58	6%	4
Dukenburg	Tolhuis	44	3%	10	33	3%	5
	Zwanenveld	62	4%	12	49	5%	4
	Meijhorst	45	3%	11	23	2%	3
	Lankforst	34	2%	10	15	2%	4
	Aldenhof	49	3%	14	18	2%	3
	Malvert	48	3%	14	16	2%	4
	Weezenhof	23	1%	8	9	1%	3
Lindenholt	t Acker	97	6%	11	75	8%	7
	de Kamp	95	6%	10	47	5%	5
	t Broek	50	3%	9	40	4%	6
Waalsprong	Oosterhout	11	1%	9	5	1%	3
	Lent	26	2%	6	24	3%	6
onbekend		85	5%		33	3%	
Nijmegen		1697	100%	8	952	100%	3

Tabel 8: Nijmeegse hbo- en kun-studenten naar wijk (01-02)

Stadsdeel	Wijk	aantal hbo	aantal kun	hbo+kun als % bev.
Centrum	Centrum	193	1022	21%
	Benedenstad	27	86	4%
Oud-Oost	Bottendaal	113	578	17%
	Altrade	155	664	14%
	Galgenveld	128	796	15%
	Hunnerberg	69	312	10%
	Hengstdal	89	181	4%
Oud-West	Nijeveld	46	280	6%
	Wolfskuil	64	238	5%
	Biezen	78	198	4%
Midden-Zuid	Kwakkenberg	26	121	13%
	Groenewoud	127	705	29%
	Hazenkamp	48	130	3%
	Goffert	23	99	4%
	St. Anna	29	79	4%
	Heyendaal	18	227	14%
Zuidrand	Hatertse Hei	42	144	5%
	Grootstal	31	69	2%
	Hatert	105	378	5%
	Brakkenstein	37	100	4%
Nieuw-West	Hees	12	48	2%
	Heseveld	62	162	4%
	Neerbosch-Oost	60	198	4%
Dukenburg	Tolhuis	26	42	2%
	Zwanenveld	29	31	1%
	Meijhorst	20	29	1%
	Lankforst	26	25	2%
	Aldenhof	12	22	1%
	Malvert	13	13	1%
	Weezenhof	24	35	2%
	Lindenholt	t Acker	48	27
Lindenholt	de Kamp	65	52	2%
	t Broek	29	23	1%
	Waalsprong	Oosterhout	7	12
Lent		38	38	2%
overige wijken		10	18	3%
wijk onbekend		63	1	
Nijmegen		1992	7183	6%